

PROGRAM LLP – „UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE” W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM 2007–2013 PRZYKŁADY DOBREJ PRAKTYKI

Comenius
Leonardo da Vinci
Wizyty Studyjne

LLP – „LIFELONG LEARNING PROGRAMME”
IN ŚWIĘTOKRZYSKIE REGION 2007–2013
EXAMPLES OF GOOD PRACTICE

Comenius
Leonardo da Vinci
Study Visits

INSPIRACJE

PISMO ŚWIĘTOKRZYSKIEGO CENTRUM
DOSKONAŁENIA NAUCZYCIELI W KIELCACH
The Scientific Journal of the In-service
Teacher Training Centre in Kielce

REDAKCJA / EDITING

BARBARA SKARŻYŃSKA

WSPÓŁPRACA / COOPERATION

MARIA BEDNARSKA
MARTYNA GŁĘBOCKA
KRZYSZTOF ŁYSAK

ADRES REDAKCJI / ADDRESS OF THE EDITORIAL OFFICE

ŚCDN, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 42
25-431 Kielce

TELEFONY / TELEPHONES

041 362 45 48
041 362 45 13
tel./fax 41 362 48 99

DRUK / PRINTED BY

KARAD KIELCE

Redakcja zastrzega sobie prawo
do dokonywania skrótów w tekstach
artykułów i zmiany tytułów.
Nie odpowiadamy za treść płatnych
reklam i ogłoszeń.

Editors reserve the right to make cuts in
texts of the articles and changes in the titles.
We are not responsible for the content
of commercials and advertisements.

„Inspiracje” rozprowadzane są bezpłatnie.
Zainteresowanych naszym pismem
zapraszamy do siedziby ŚCDN – Redakcja
„Inspiracji”, pok. 17.

The journals „Inspiracje” are distributed free
of charge.

We invite those who are interested in our
journal to the seat of ŚCDN Kielce – the
Editorial Office of „Inspiracje”, room no 17.

Zapraszamy na stronę internetową ŚCDN
www.scdn.pl
Visit the website of ŚCDN Kielce

ISSN 1428-5479

Na okładce / On the cover

Delegacja ŚCDN przed gmachem
Parlamentu Europejskiego
The delegation of the Świętokrzyskie
In-service Teacher Training Centre in front
of the seat of the European Parliament in
Brussels

Zdjęcie / Photo: Krzysztof Łysak

W opracowaniu wykorzystano zdjęcia
nadesłane przez beneficjentów programu.
In the following publication were used the
pictures sent by program beneficiaries.

Martyna Głębocka

Uczyliśmy się wraz z Comeniusem – rozmowa z Jackiem Wołowcem, dyrektorem Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach. *We learnt with Comenius – the interview with Jacek Wołowec, the principal of the Świętokrzyskie In-service Teacher Training Centre* 4-5

Podsumowanie programu „Uczenie się przez całe życie” – przedstawiciele Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji 6-7
Martyna Głębocka

Comenius w świętokrzyskich szkołach – rozmowa z Maciejem Długoszem, wizytatorem Kuratorium Oświaty w Kielcach, koordynatorem wojewódzkim programu Comenius – „Uczenie się przez całe życie”. *Comenius in Świętokrzyskie schools – the interview with Maciej Długosz, an educational inspector, a voivodeship coordinator of the Comenius Programme* 8

Maria Bednarska

Europejskie programy edukacyjne. *European educational programs* 9-10

PROGRAM LEONARDO DA VINCI – PROJEKTY PARTNERSKIE / LEONARDO DA VINCI – PARTNERSHIP PROJECT

Sławomir Sobocki

„Laboratorium Cyfrowej Kreatywności”. *Digital Creativity LAB – Vocational competences in the information society* 11

PROGRAM LEONARDO DA VINCI – VETPRO / LEONARDO DA VINCI ACTIONS – VETPRO

Lidia Pasich

„Konceptcja – Refleksja – Technologia – Kierunek nowoczesnej i efektywnej edukacji zawodowej”. *Concept – Reflection – Technology – A trend in modern and effective vocational education* 12-13

PROGRAM COMENIUS – PARTNERSKIE PROJEKTY REGIO / COMENIUS – REGIO PARTNERSHIPS

Lidia Pasich

Duet polsko-fiński i co z tego wynika? Prezentacja wybranych rezultatów projektu „Szkolne Centrum Aktywności – Kultura Café”. *The Polish and Finnish Duo and what has resulted from this? The presentation of the selected results of the project „School Activity Centres – Café Culture* 14

Lidia Pasich

„Szkoły rozwijające umiejętności uczniów”. *„Schools developing students' skills”. Projekt CityM. „Creative, Innovative and Transferable Methods in the Training of Teachers and Training Staff”* 15

Maria Bednarska

„TBF – Ku lepszej przyszłości – Edukacja jako miejsce promocji regionów Świętokrzyskiego i Abruzzo”. *„TBF – Towards a better future – The Education as a means to promote the Development of Świętokrzyskie and Abruzzo Region”* 16

PROGRAM WIZYTY STUDYJNE / STUDY VISITS PROGRAMME

Krzysztof Łysak

„Rozwijanie kreatywności poprzez wykorzystanie TIK w uczeniu się i nauczaniu”. *„Developing creativity through the use of ICT in learning and teaching”* 17

Lidia Pasich

„Identyfikacja i wspieranie uczniów zdolnych w Polsce”. *„Identifying and supporting gifted children in Poland”*. „Taki jak Mozart. Wspieranie i rozwijanie zdolności uczniów”. *„The one like a Mozart. Supporting and developing students' capacity”* 18

Aleksandra Potocka-Kuc

„Edukacja artystyczna dla rozwoju twórczości, kreatywności oraz kształtowania umiejętności odczytywania sztuki wizualnej”. *„An art education for the development of creativity, and shaping skills of perceiving visual art”* 19

Lidia Pasich

„Jak zintegrować aktywność w dziedzinie kulturalnej i artystycznej w procesie uczenia się przez całe życie”. *„How to integrate arts and cultural activities in lifelong learning”* 20

PROGRAM COMENIUS – EDUKACJA SZKOLNA / COMENIUS – SCHOOL EDUCATION

Spotkanie z Europą – ZSP nr 2, Przedszkola i Gimnazjum im. Stanisława Staszica w Zagnańsku. *Meeting to Europe – Complex of Primary School No. 2, Kindergarten and Gymnasium in Zagnańsk* 21

W poszukiwaniu metod twórczych – Zespół Szkolno-Przedszkolny w Daleszycach. *In serach of creative methods – School and Pre-School Complex in Daleszyce* 22

Pasjonująca podróż po krajach Unii Europejskiej – Szkoła Podstawowa im. M. Sołtyśiaka „Barabaszka” w Daleszycach. *A fascinating journey through the countries of the European Union – The Primary School named after M. Sołtyśiaka „Barabaszka” in Daleszyce* 22

Jeśli chcesz zobaczyć piękno świata, najpierw musisz je dostrzec w sobie – Szkoła Podstawowa nr 2 w Kielcach. *If you want to see the beauty of the world, first you have to find it in yourself – Primary School No. 2 in Kielce* 23

Jak owocnie współpracować ze szkołami europejskimi? – Gimnazjum w Morawicy. *How fruitfully cooperate with European schools? – The Gymnasium in Morawica* 24

Comenius i eTwinning – dwie wielkie szanse dla uczniów – Gimnazjum im. Jana Pawła II w Daleszycach. *Comenius and eTwinning – two big opportunities for students – The Gymnasium named after John Paul II in Daleszyce* 25

Wzajemna tolerancja poprzez unijny program edukacyjny – Zespół Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 4 w Kielcach. *Mutual tolerance through educational union programme – The Integration School Complex No. 4 in Kielce* 26

Orientacja zawodowa w Europie – Gimnazjum nr 5 im. Bohaterów Westerplatte w Kielcach. *Vocational orientation in Europe – The Gymnasium No. 5 named after The Heroes of Westerplatte in Kielce* 27

Europejskie kształcenie międzykulturowe – Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 10 (Gimnazjum nr 10) w Kielcach. *European intercultural education – The Complex of Comprehensive Schools No. 10 (Gymnasium No. 10) in Kielce* 28

O energii odnawialnej bardzo praktycznie – Zespół Szkół Mechanicznych w Kielcach. *Practical use of renewable energy – The Complex of Mechanic Schools in Kielce* 29

Niezapomniane emocje, nowe doświadczenia i umiejętności – Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 14 im. K.I. Gałczyńskiego w Kielcach. *Unforgettable emotions, experiences and skills – The Complex of Comprehensive School No. 14 them to K.I. Gałczyński in Kielce: XI High School & Gymnasium No. 14* 30

Aktywne obywatelstwo. Uczenie się przez działanie – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Końskich. *Active Citizenship. Learning through doing – No. 1 Cluster of the Upper Secondary Schools in Końskie* 31

Ciągle się jeszcze uczymy – konsultanci Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli z wizytą w Droylsden Academy w Manchesterze, 11–17 marca 2013 r.
We are still learning – teacher-consultants of ŚCDN during the study visit in Droylsden Academy, Manchester 11–17 March 2013

OD REDAKCJI

Szanowni Czytelnicy,
program Unii Europejskiej w dziedzinie edukacji i doskonalenia zawodowego – „Uczenie się przez całe życie”, przygotowany na lata 2007–2013, dobiega końca. Wydanie, które mamy przyjemność przekazać Państwu, jest podsumowaniem realizacji programu LLP w województwie świętokrzyskim. Naszym zamierzeniem jest przybliżyć Państwu przykłady wartościowych projektów edukacyjnych realizowanych przez Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i wybrane szkoły naszego regionu. Zebrane informacje o działaniach wypracowanych w programach sektorowych programu „Uczenie się przez całe życie” oraz w programie międzysektorowym Wizyty Studyjne pokazują dorobek instytucji oświatowych województwa świętokrzyskiego w zakresie innowacyjnych rozwiązań, które warto upowszechniać na szerszą skalę.

Staraliśmy się pokazać korzyści, jakie czerpią uczestnicy projektów edukacyjnych realizowanych w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” dla podnoszenia wiedzy i zdobywania nowych umiejętności na rzecz lepszej pracy. Doświadczenia wyniesione z kontaktów międzynarodowych zaowocowały tworzeniem atrakcyjnej oferty edukacyjnej dla uczniów, stworzyły szerokie możliwości unowocześniania oferty szkoleniowej dla nauczycieli.

Udział w programie LLP stał się dla uczestników wielką przygodą, która dostarczyła im wiele satysfakcji, miała istotny wpływ na ich samoocenę, rozwój osobisty i zawodowy. Otwarcie na współpracę z partnerami z zagranicy spowodowało także podniesienie prestiżu i rozwój ich instytucji. Jak sami podkreślają, czują się pewniej jako obywatele zjednoczonej Europy.

Program „Uczenie się przez całe życie” stworzył ogromne możliwości dla realizacji w praktyce idei edukacji ustawicznej. Potrzebę ciągłego doskonalenia i zdobywania nowej wiedzy jako gwarancji rozwoju z perspektywy osobistej, obywatelskiej i zawodowej w pełni odzwierciedlają słowa włoskiego humanisty Michała Anioła – „Ciągle się jeszcze uczę”, które stały się mottem strategii działania Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Dedykujemy Państwu to uniwersalne przesłanie, zachęcając do aktywnego uczestnictwa w europejskich programach edukacyjnych w obszarze uczenia się przez całe życie.

Zapraszamy do lektury!

Redakcja „Inspiracji”

EDITOR'S NOTE

Dear Readers,

The European Union Programme within the field of education and vocational training – Lifelong learning prepared for the years 2007–2013 is nearing the end. This issue which we have the pleasure of handing over to you is a summary of the implementation of the LLP in Świętokrzyskie Voivodeship. We tend to bring you closer to the examples of the valuable educational projects carried out by the Świętokrzyskie In-service Teacher Training Centre and the selected schools from our region. The collected information of activities worked out in the sector programmes of the Lifelong learning Programme and in the inter-sector programme Study Visits show the achievements of educational institutions from Świętokrzyskie Voivodeship within the framework of the innovative solutions which are worth disseminating to a wider range.

We tried to present benefits which participants of the educational projects implemented within the framework of the Lifelong Learning Programme gained for broadening their knowledge and acquiring new skills for working more efficiently. The experience gained from the international contacts bore fruit by making an attractive educational offer for students, and created ample opportunities to modernise a in-service training offer for teachers.

The participation in the LLP became a great adventure for the beneficiaries, which gave them a lot of satisfaction and had a significant influence on their self-assessment, personal and professional development. Being open to the cooperation with foreign partners caused that their institutions became more prestigious and this also influenced the development of their institutions.

The Lifelong Learning Programme created enormous opportunities to carry out an idea of continuing education in practice. The need of continuing in-service training and acquiring new knowledge as a guarantee of the development from the personal, civic and career prospects expressed fully the words of the Italian enlightened man, Michelangelo – „I am still learning”, which have become a motto of the action strategy of the Świętokrzyskie In-service Teacher Training Centre. We dedicate this universal message to you, encouraging to active participation in European educational programmes in the field of continuing education.

We invite you to reading!

The Editorial Team of „Inspiracje”

Uczyliśmy się wraz z Comeniusem

Dyrektor Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli Jacek Wołowicz
The principal of the Świętokrzyskie In-service Teacher Training Centre Jacek Wołowicz

Rozmowa z Jackiem Wołowcem, dyrektorem Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach

Jakie podprogramy z programu „Uczenie się przez całe życie” były realizowane w Świętokrzyskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli?

– W ciągu ostatnich lat uczestniczyliśmy w wielu działaniach programu „Uczenie się przez całe życie”. I to zarówno Comeniusa Regio, jak i Leonardo da Vinci. Podczas 10 wizyt studyjnych obserwowaliśmy funkcjonowanie edukacji, w tym szkolnictwa zawodowego, w Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Finlandii czy we Włoszech. Przyglądaliśmy się, jak współpracują szkoły z innymi instytucjami oświaty. A z drugiej strony gościliśmy w Świętokrzyskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli kilkudziesięciu pedagogów i innych pracowników edukacji z krajów europejskich. Mieliśmy wówczas okazję zaprezentować nie tylko własny dorobek, ale również świętokrzyskie szkoły.

Dlaczego ŚCDN zainteresowało się programem LLP?

– Edukacja jest dziś globalna. Trudno więc sobie wyobrazić brak wiedzy na temat funkcjonowania oświaty w innych państwach. Tym bardziej, że edukacja w Unii Europejskiej nie ma jednego modelu. Każdy kraj posiada własny system. Warto poznać różne rozwiązania, aby pozytywne elementy przenieść na nasz grunt oraz pokazywać to, co my mamy interesującego. Takie możliwości dawał Comenius. Chęć wymiany doświadczeń sprawiła, że uczestniczyliśmy w tym programie. Szczególnie interesowało nas, jak

funkcjonują placówki doskonalenia, jakie wsparcie z ich strony otrzymują nauczyciele, które rozwiązania są skuteczne.

Czy udało się już przenieść jakieś dobre praktyki od zagranicznych partnerów?

– Tak. Choć przyznam, że początkowo byliśmy pod wrażeniem tego, co zobaczyliśmy. Zaraz potem przyszła refleksja, które z rozwiązań możemy przenieść do Polski. Efektem ostatnich wizyt w ramach projektu VETPRO były elementy wprowadzone do oferty ŚCDN na rok szkolny 2013/2014.

Jak program wpłynął na funkcjonowanie ŚCDN?

– Po pierwsze spowodował, że większość pracowników uczy się języka angielskiego. Dzięki wyjazdom konsultanci przekonali się, że znajomość języka obcego, zwłaszcza angielskiego, jest niezbędna. W czasie zagranicznych spotkań doskonalimy umiejętności – rozmawiamy z naszymi partnerami bez pomocy tłumacza. Po drugie wyjazdy, spotkania są inspiracją do zmian w naszej instytucji, do ciągłego doskonalenia się, do podejmowania nowych wyzwań. U Anglików widzieliśmy szkoły o dużej elegancji wystroju i ich rozwiązania przenosimy do nas. Efektem są zmiany w salach ŚCDN. Podpatrywaliśmy Finów, którzy odnoszą w Europie największe sukcesy w badaniu PISA (Program Międzynarodowej Oceny Umiejętności Uczniów – Programme for International Student Assessment). Pytaliśmy, jak to robią? Ich doświadczenia przenieśliśmy do naszej pracy z nauczycielami. Realizacja projektu z partnerami z zagranicy wymaga od nas działania zespołowego. Tego też się nauczyliśmy. Umiejętność pracy zespołowej jest dziś bardzo pożądana w wielu dziedzinach.

Jakimi elementami polskiej oświaty interesują się przedstawiciele innych krajów?

– Zainteresowania naszych gości są bardzo szerokie. Tak jak my u nich, tak oni w Polsce bardzo dokładnie przyglądają się wszystkiemu, dopytują o szczegóły. Interesowali się jak pracujemy z uczniami zdolnymi, jak rozwijamy talenty. Sporą popularnością cieszyły się wizyty poświęcone edukacji zdrowotnej oraz edukacji obywatelskiej. Chętnie odwiedzali szkoły zawodowe. Nauka zawodu i umiejętność radzenia sobie na rynku pracy to tematy, które poruszają nauczycieli w całej zjednoczonej Europie.

Konsultanci Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli bywali w podobnych instytucjach w innych krajach. Jak wypadamy na ich tle?

– Nasza placówka prezentuje się profesjonalnie zarówno pod względem merytorycznym – jakości pracy konsultantów oraz oferty, jak również pod względem wyposażenia, w tym pracowni komputerowych. Naszym atutem jest Centrum Edukacyjne w Wólce Milanowskiej, które ma dużą salę konferencyjną, sale szkoleniowe, w tym do nauki języków, oraz bazę hotelową.

Program „Uczenie się przez całe życie” dobiega końca. Czy Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli wykorzystało w pełni jego możliwości?

– Tak, jeśli chodzi o współpracę międzynarodową wyróżniamy się w Polsce spośród placówek doskonalących nauczycieli. Od lat nasze działania mają charakter planowy. Mam nadzieję, że będziemy je kontynuować, kiedy pojawi się następca LLP: program Erasmus Plus. Jako instytucja skorzystaliśmy bardzo z unijnych propozycji. Chcielibyśmy, aby w takim stopniu zyskały na tych projektach świętokrzyskie szkoły. Jest grupa placówek bardzo aktywnych, ale też takich, które jeszcze nie pokusiły się o zagraniczne kontakty. Tworzymy dla nich ofertę kursów i projektów unijnych, w których oferujemy między innymi naukę języka angielskiego. Mam nadzieję, że dzięki szkoleniom zniknie opór przed wyjazdami. Udział w takich projektach jest lekarstwem na leczenie kompleksów. Nie mamy się czego wstydzić. Polska oświata jest na wysokim poziomie, a nasi nauczyciele wyróżniają się zaangażowaniem.

Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała: Martyna Głębocka

We learnt with Comenius

The interview with Jacek Wołowicz, the principal of the Świętokrzyskie In-service Teacher Training Centre in Kielce

Which sub-programmes that make up „Lifelong Learning Programme have been carried out in the Świętokrzyskie In-service Teacher Training Centre?

In recent years we have been taking part in many LLP actions both in Comenius Regio and Leonardo da Vinci. We observed how educational systems, including vocational education, operated in the UK, Spain, Finland and Italy. We watched with curiosity how schools cooperate with other educational institutions. On the other hand, we were having several dozen teachers and other educational staff from European countries in the Świętokrzyskie In-service Teacher Training Centre (ŚCDN). Then we had an opportunity to show not only our achievements but also schools from Świętokrzyskie Region.

Why did ŚCDN become interested in Lifelong Learning Programme?

Education is global today. Consequently, it is difficult to imagine lack of knowledge on the topic about how educational systems work in other countries. All the more so, because education in European Union does not have one model. Each country has its own system. It is worth getting to know different solutions to both adapt the positive elements to our system and show others the interesting things which we have. The Comenius Programme gave such opportunities. The willingness to share skills made us participate in this programme. We were especially interested in the way how in-service teacher training centres operated/functioned, what kind of support teachers got from them, which solutions were efficient.

Have you managed to transfer any best practices from your foreign partners?

Yes, we have. However, I have to admit that at first we were under impression what we had seen. Soon after, this was a time for reflection which solutions we might transfer to Poland. Some elements placed in an offer of ŚCDN for the 2013–2014 academic year were the effect of the last visits within the framework of the Leonardo Vetpro project.

How did the programme influence the functioning of ŚCDN?

First of all, it caused that most of the workers learned English. Thanks to these trips, teacher-consultants became convinced that knowledge of foreign language, especially English, is necessary. We were perfecting these skills – talking with our foreign partners without an interpreter during these international meetings. Secondly, these trips and meetings have inspired us to make changes in our institution, to improve our skills, continually, and take up new challenges. We saw schools of the great elegance of the décor in England and we are adapting their solutions to our centre. This resulted in changes in the interior décor of the rooms in the seat of ŚCDN. We observed Finnish teachers who achieve the biggest success in PISA (Programme for International Student Assessment) surveys. We asked them how

they did that. We transferred their experiences to our work with teachers. The realization of the project with foreign partners requires teamwork. We were learning this, too. Ability to work in teams is now very desirable in many fields.

Which elements of Polish education generate interest of representatives of other countries?

Our guests' interests are very wide. They observe everything very carefully in Poland, ask for details as we do in their countries. They were interested in how we worked with gifted students and develop their talents. The visits dedicated to health education and civic education were very popular with them. They visited vocational schools willingly. Learning professions and ability to manage at the labour market are subjects which

The Lifelong Learning Programme is drawing to an end. Has the Świętokrzyskie In-service Teacher Training Centre made use of its opportunities effectively?

Yes, it has, if this concerns international collaboration, we stand out from other in-service teacher training centres in Poland. Our activities have been planned for years. We hope we will continue them when the „successor” of the LLP: Erasmus Plus programme appears. As an institution we have taken advantage of European Union proposals very much. We would like schools from Świętokrzyskie Region to take advantage of these projects to the same extent. There are a group of very active educational institutions, but there are also a group of such institutions which haven't taken part

W czasie wizyty studyjnej w ŚCDN „W jaki sposób wspierać nauczycieli w kształceniu postaw obywatelskich wśród uczniów?”, 2–6 grudnia 2013 r. Od lewej: dyrektor Jacek Wołowicz, uczestniczka wizyty Verena Liane Ottermann z Niemiec, konsultant Maria Bednarska

During the study visit in ŚCDN „How do we support teachers in shaping the civic attitude among pupils?”, 2–6 December 2013. From the left: the principal Jacek Wołowicz, the participant of the visit Verena Liane Ottermann from Germany, consultant Maria Bednarska

arouse interest among teachers from all the countries of the European Union.

Teacher-consultants of the Świętokrzyskie In-service Teacher Training Centre visited the similar institutions in other countries. How do we come out in comparison with them?

Our institution presents itself professionally both in terms of the content-related aspects of the quality of the consultants' work and their offer, and its equipment, including computer laboratories. The Educational Centre in Wólka Milanowska which has a big conference room, some classrooms, including laboratories for learning foreign languages, is our chief asset.

in international contacts yet. We have been creating an offer of courses and European projects for them in which we also offer to learn English. I hope that thanks to these training courses, the fear against going abroad will disappear. Participation in such projects is a cure for treating complexes. We shouldn't be ashamed. Polish education is at a high level, and our teachers are distinguished by their engagement.

Thank you for the interview.

By Martyna Głębocka

Translation: Sławomir Sobocki

Podsumowanie programu

PRZEDSTAWICIELE FUNDACJI

TOMASZ BRATEK

dyrektor programu „Uczenie się przez całe życie” – Comenius, Wizyty Studyjne

Jak Polska wypada na tle innych państw europejskich w realizacji programu Comenius?

– 15 lat programu Comenius, które obchodzimy w tym roku, to 15 ważnych lat dla polskiej szkoły, dla polskiej edukacji. Przez ten czas zmieniała się zarówno technologia, metodyka nauczania, ale przede wszystkim zmieniali się ludzie, systemy, rozwiązania. Od początku istnienia programu tj. od 1998 r., zarządzaliśmy budżetem w wysokości ponad 92 mln euro. Dzięki temu polskie szkoły, nawiązując współpracę z ponad 9 tys. szkół z krajów Unii Europejskiej, uczestniczyły w prawie 4 tys. międzynarodowych projektów edukacyjnych. Ze środków programu Comenius dofinansowanych zostało ok. 115 tys. mobilności uczniów, nauczycieli i przedstawicieli władz oświatowych w ramach projektów instytucjonalnych i wyjazdów indywidualnych. Wśród tej grupy znalazło się 1137 uczestników Asystentury Comeniusa – przyszłych nauczycieli zdobywających pierwsze doświadczenia pedagogiczne w szkołach europejskich. Najczęściej wybieranym krajem w ramach akcji Partnerskie Projekty Szkół jest Turcja (1234 realizowane projekty), za nią kolejno są Włochy (1189 projektów) i Hiszpania (1111 projektów). Polscy nauczyciele bardzo aktywnie biorą udział w akcji Mobilność Szkolnej Kadry Edukacyjnej. Najwięcej z nich wyjeżdża doskonalić swoje umiejętności do Wielkiej Brytanii (2724 nauczycieli), Niemiec (332) i Irlandii (281).

Czy program „Uczenie się przez całe życie” zmienił coś na stałe w polskiej oświacie?

– Program „Uczenie się przez całe życie” miał w swoich założeniach nie tylko przyczyniać się do urzeczywistnienia koncepcji ciągłego poszerzania horyzontu wiedzy i umiejętności czy wspierania mobilności. Jego celem było również wspieranie atrakcyjności i efektywności na wszystkich szczeblach edukacji i rozwoju – od przedszkolaków do seniorów. Program daje możliwości wyjazdu za granicę, gdzie można poznać inne metodologie i zdobyć umiejętności miękkie, które trudno nabyć w standardowym procesie nabywania wiedzy. Dofinansowane przez Unię Europejską projekty podnoszą poziom jakości kształcenia i rozwijają współpracę partnerską w różnych sektorach edukacji. Dzięki międzynarodowym projektom edukacyjnym i zagranicznym kursom metodycznym, w których tak chętnie biorą udział polscy nauczyciele, poprawia się jakość kształcenia, podnosi poziom znajomości języków, wyrównują się szanse edukacyjne. Możliwość rozwijania współpracy pomiędzy szkołami w Polsce i za granicą przy wsparciu programu Comenius czy możliwość odbywania zagranicznych praktyk zawodowych ze środków Leonardo da Vinci to ogromna wartość dodana dla naszej oświaty. Projekty Grundtviga, realizowane przez osoby dorosłe i seniorów, tysiące projektów wymian, wolontariatu – to wszystko wywarło ogromny wpływ na polską edukację.

Czy w następnym okresie aplikacyjnym instytucje edukacyjne będą mogły korzystać z podobnych programów?

– Niespełna kilka tygodni temu ministrowie krajów UE zatwierdzili program wymiany i stypendiów Erasmus+. Nowy, siedmioletni program ukierunkowany jest głównie na podnoszenie umiejętności, zwiększanie szans na zatrudnienie oraz wspieranie modernizacji systemów kształcenia, szkolenia i wsparcia dla młodzieży. Budżet programu wynosi 14,7 mld euro – o 40% więcej niż w przypadku obecnych programów. Jest to szansa rozwoju dla tego największego na świecie programu mobilności. Mówiąc ogólnie, można uznać, że od 1 stycznia 2014 r. program Erasmus+ połączy wspólną kłamrą istniejące obecnie programy edukacyjne, szkoleniowe, programy skierowane dla młodzieży i dorosłych (Comenius, Leonardo da Vinci, Grundtvig, Wizyty Studyjne, Erasmus czy wspierający edukację pozaformalną program „Młodzież w działaniu”) oraz po raz pierwszy uwzględni programy sportowe. Zapraszamy na stronę www.frse.org.pl celem pozyskania szczegółowych informacji odnośnie systemu aplikowania.

LILIANA BUDKOWSKA

koordynatorka, Comenius – Partnerskie Projekty Szkół

Ile polskich szkół zaangażowanych było w latach 2007–2013 w realizację programu Comenius?

– Podczas realizacji programu „Uczenie się przez całe życie” w latach 2007–2013 polskie szkoły przygotowały 8782 wnioski. Ze względu na ograniczenia budżetowe tylko 3713 szkół realizowało swoje projekty, na łączną kwotę 69 588 779,72 €.

Jak wypada województwo świętokrzyskie w realizacji programu Comenius na tle innych regionów?

– Województwo świętokrzyskie ma ogromny potencjał, a liczba składanych przez szkoły wniosków systematycznie wzrasta – z 30 w 2010 roku do 50 w 2013. Nadal jednak plasuje się na dość odległej pozycji ze względu na liczbę realizowanych projektów – rocznie tylko ok. 20. Dla Narodowej Agencji programu „Uczenie się przez całe życie” jest to informacja, że należy zintensyfikować działania służące wspieraniu szkół w przygotowywaniu projektów wysokiej jakości oraz promujące ideę współpracy ponadnarodowej.

Czy program Comenius będzie kontynuowany po 2013 roku?

– W nowym programie „Erasmus +” przewidywana jest współpraca partnerska szkół w ramach akcji KA2 – Strategic Partnerships. Jest to dla nas bardzo dobra informacja, ponieważ oznacza, że szkoły nadal będą mogły podejmować wspólne działania, realizując w podobnym jak dotychczas kształcie międzynarodowe projekty edukacyjne.

„Uczenie się przez całe życie”

ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI

TADEUSZ WOJCIECHOWSKI

Zespół Upowszechniania i Wykorzystywania Rezultatów

Jakie korzyści wyniosły polskie szkoły z realizacji programu „Uczenie się przez całe życie”?

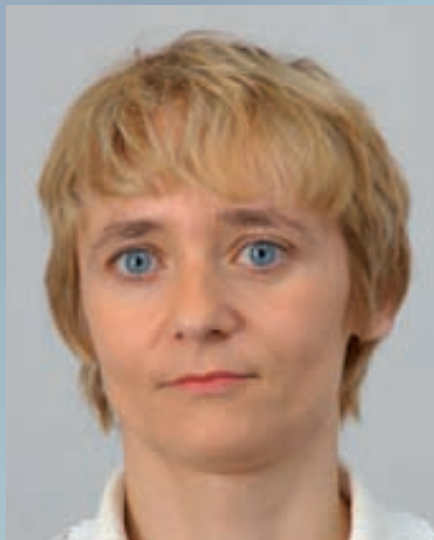
– Zdecydowanie udział polskich szkół w programach edukacyjnych Unii Europejskiej zmienił oblicze krajowej oświaty. Widać, jak nasze placówki chętnie nawiązują międzynarodowe kontakty, jak nauczyciele otwierają się na pracę metodą projektu, jak sięgają po technologie informacyjno-komunikacyjne, w końcu, jaką wagę przykładają do podnoszenia kompetencji językowych. Poprzez realizację projektów zmienia się optyka nie tylko nauczycieli, uczniów, ale również całych placówek. Uczniowie nabierają pewności siebie w kontaktach z rówieśnikami z innych państw, są lepiej zmotywowani do dalszego rozwoju, poznają wartość pracy w grupie. Wchodzą w europejskie realia pewniejszym krokiem. Można powiedzieć, że projekty te są pozytywnym fermentem inicjującym poznawczą sferę osobowości młodzieży.

Czy po oficjalnym zakończeniu programu szkoły kontynuują działania?

– Jedną z kompetencji, jakie nabywają uczestnicy projektów programu „Uczenie się przez całe życie” jest gotowość do wykorzystywania szans. Można powiedzieć, że praca metodą projektu uzależnia zarówno zaangażowanych nauczycieli, jak również ich dyrekcję, uczniów. Trudno sobie wyobrazić, że kończy się formalna współpraca międzynarodowa i zrywane są wszelkie kontakty między ludzkie i instytucyjne. Ślad Comeniusa i współpracy międzynarodowej pozostaje na zawsze.

Ile i jakie projekty zostały uznane przez Komisję Europejską jako przykłady najlepszych praktyk?

– Takie projekty są określane mianem „star project”, czyli są to „gwiazdy”, najlepsi wśród najlepszych. Ich wybór odbywa się kilkustopniowo. Najpierw Narodowe Agencje sprawdzają raporty z realizacji i nominują dany projekt jako tzw. dobrą praktykę. Następnie według specjalnych wytycznych Komisji Europejskiej wybieramy kilka najbardziej wartościowych. Warto przypomnieć europejską bazę rezultatów projektów – „European Shared Treasure”. Wszystkim zainteresowanym polecam stronę: http://www.europeansharedtreasure.eu/index.php?id_language=PL

ANNA DĘBSKA

koordynatorka, Wizyty Studyjne

Czy program Wizyty Studyjne będzie kontynuowany po roku 2013?

– Program Wizyty Studyjne trwa w Polsce od 1996 roku, początkowo pod nazwą Arion, a następnie jako oddzielna akcja w programie „Uczenie się przez całe życie”. W całej Europie z tej formy wymiany doświadczeń skorzystało do 2012 roku 150 000 osób, z tego 2000 uczestników z Polski. Z badań przeprowadzonych przez Komisję Europejską wynika, że program dawał uczestnikom ogromną satysfakcję i niewątpliwie korzyści. Mimo to Komisja Europejska zdecydowała, że w nowym programie Erasmus+ nie będzie wizyt studyjnych. Dotychczasowi beneficjenci programu będą mogli wykorzystywać swoje doświadczenie w nowym programie, realizując projekty mobilności.

Jak Pani ocenia Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach pod względem realizacji projektu dotyczącego wizyt studyjnych?

– Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli jest instytucją bardzo aktywną w programie Wizyty Studyjne. Pracownicy ŚCDN chętnie uczestniczyli w wizytach studyjnych za granicą, a następnie rozpowszechniali zdobytą wiedzę podczas konferencji i spotkań organizowanych w regionie. Szczególnie cenne jest to, że wielokrotnie podejmowali się organizacji wizyty studyjnej w swojej instytucji, goszcząc ekspertów z innych krajów europejskich i prezentując dobre praktyki z różnych obszarów edukacji. ŚCDN prawie co roku zgłaszało do ogólnoeuropejskiego Katalogu Wizyt Studyjnych swoje propozycje wizyt, umożliwiając gościom z Europy poznanie polskiego systemu edukacji.

Jak przebiegała Pani współpraca ze Świętokrzyskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach?

– Podkreślić należy ogromne zaangażowanie pracowników ŚCDN w działania ponadnarodowe. Realizacja projektów, a szczególnie organizacja wizyt studyjnych dla uczestników z różnych krajów, wymagała dużego nakładu pracy, a także dobrej organizacji i wysokich kompetencji. Warto podkreślić, że uczestnicy wizyt organizowanych przez ŚCDN zawsze wyjeżdżają z Kielc bardzo zadowoleni, o czym możemy przeczytać w raportach nadsyłanych do Narodowej Agencji.

AGNIESZKA FIJAŁKOWSKA

koordynatorka, COMENIUS – Partnerskie Projekty Regio

Czy współpraca pomiędzy szkołami oraz innymi instytucjami, których udział jest wymagany w programie Comenius Regio, jest korzystna dla obu stron?

– Projekty edukacyjne, w których rolę lidera odgrywa samorząd odpowiedzialny za oświatę na swoim terenie, zapraszając do realizacji projektu szkoły, przedszkola, instytucje kultury, sportu, doskonalenia nauczycieli, szkoły wyższe czy biznes, w zależności od tematyki projektu są niezwykle korzystne, ponieważ dają możliwość kompleksowego rozwiązywania problemów i zwiększają gwarancje na wdrożenia rezultatów projektów i oczywiście skutkują integracją środowiska oświatowego. Bardzo dobrą rekomendacją dla projektów Regio jest fakt, że na ogół samorządy, które raz zaangażowały się w projekt, składają wnioski na kolejne projekty.

Jak wypada województwo świętokrzyskie w realizacji programu Comenius Regio na tle innych regionów?

– Akcja Regio ciągle potrzebuje być nagłaśniana i promowana, ponieważ niewiele samorządów decyduje się na podejmowanie współpracy międzynarodowej w obszarze edukacji szkolnej. W 2012 roku w Polsce realizowana była największa w Europie liczba projektów Regio, a mieliśmy ich 33, więc skala nie jest duża. W tym kontekście samorządy świętokrzyskie są aktywne. Od 2009 roku, czyli od momentu uruchomienia akcji Regio, 12 jednostek władz oświatowych ubiegało się o dofinansowanie na realizację projektów, a 9 ją uzyskało. Jest to dobry wynik na tle pozostałych województw.

Czy program Comenius Regio będzie kontynuowany po roku 2013?

– Tak. W programie Erasmus+ w ramach partnerstw strategicznych w sektorze edukacji szkolnej lokalne i regionalne władze oświatowe będą mogły współpracować ze sobą w takiej formule jak dotychczas, czyli włączając do współpracy przedszkola, szkoły i inne organizacje mogące wesprzeć realizację projektu. Nowością jest możliwość budowania partnerstw z więcej niż jednym krajem, dotychczas projekty mogły być jedynie dwustronne.

Rozmowa z Maciejem Długoszem, wizytatorem Kuratorium Oświaty w Kielcach, koordynatorem wojewódzkim programu Comenius – „Uczenie się przez całe życie”

Dobiega końca siedem lat funkcjonowania programu Comenius. Jak przebiegała realizacja projektów w szkołach i placówkach oświatowych województwa świętokrzyskiego?

– W pierwszych latach szkoły chętnie aplikowały w ramach tego europejskiego programu edukacyjnego. Wpływało wiele wniosków, jednak ponad połowa z nich była odrzucana. To było demotywujące. W takim programie jak Comenius przygotowanie wniosku aplikacyjnego było największym wysiłkiem. Zwykle pracował nad nim nauczyciel języka angielskiego, czasami miał wsparcie dyrektora lub kogoś z grona pedagogicznego. Autorzy projektów odrzuconych z reguły nie składali kolejnych. Dla wielu nauczycieli barierą przed pisaniem wniosków stanowiła obawa o umiejętności językowe. Cieszę się, że niektórym udało się ten strach pokonać. Przy podsumowaniach podaję przykład jednego ze świętokrzyskich przedszkoli. Kilka lat temu cztery nauczycielki złożyły wniosek aplikacyjny, ich partnerami w projekcie były przedszkola z Francji, Belgii i Anglii. Koordynatorami projektu mieli być Anglicy, jednak wycofali się, a nikt inny nie chciał przejąć tej roli. Wtedy zdecydowały się na to nasze panie, choć żadna z nich nie znała języka angielskiego. Zapisaly się na intensywny kurs, zajęcia mogły sfinansować z projektu. Skutecznie przeprowadziły projekt do końca, zorganizowały wizyty studyjne. Same zaczęły wyjeżdżać, zyskały nowe umiejętności, a ich przedszkole europejski wymiar. Warto podkreślić, że przedszkola rzadko decydują się na udział w Comeniusie, w ubiegłym roku żadne się nie zgłosiło, w tym – zaledwie jedno.

To rzeczywiście budujący przykład. Jak nasze województwo wypada pod względem realizacji programu Comenius na tle innych regionów Polski?

– Zainteresowanie świętokrzyskich szkół Comeniusem było umiarkowane. W stawce województw aplikujących w tym programie jesteśmy w drugiej połowie. Liderami są śląskie, mazowieckie i małopolskie. Dla porównania – w ciągu minionego roku świętokrzyskie szkoły we wszystkich programach Comeniusa złożyły 54 wnioski, w tym samym czasie w śląskim takich wniosków było kilka razy więcej.

Co Comenius wniósł do świętokrzyskiej oświaty?

– Przede wszystkim wymiar europejski. To widać w szkołach. Z racji swoich obowiązków często odwiedzam placówki oświatowe. Szkołę, która brała udział w Comeniusie, rozpoznaję tuż po przekroczeniu jej progu. Wystrój wnętrza jest barwny, wyeksponowane są flagi europejskie, ściany zdobią gazetki z informacjami dotyczącymi programu i zdjęcia z zagranicznych wizyt. Uczniowie chętnie opowiadają o swoim udziale w projekcie. Największą dla nich atrakcją jest wyjazd za granicę. Co ciekawe, podkreślają, jak ważnym doświadczeniem dla uczniów jest pobyt w domu zagranicznych kolegów. Dzięki temu biorą udział w życiu rodziny, próbują miejscowej kuchni. Przez kilka dni mówią w obcym języku, poznają obyczaje, kulturę innego kraju – nie z książek, filmu czy telewizji, ale z codziennego życia. Takie wyjazdy mają więc niesamowite walory edukacyjne. Uczniowie opowiadając o swoich podróżach, mówią najczęściej: „To był mój wyjazd życia”. Nauczyciele też wracają pozytywnie „doładowani”, dowartościowani, przywożą nowe pomysły. Wielu przełamuje obawy przed nieznaną języka obcego, co więcej wyjazd motywuje ich do nauki. Te doświadczenia przekładają się na ich satysfakcję z pracy, z wykonywania zawodu.

A jak nasi uczniowie i nauczyciele radzą sobie podczas zagranicznych wyjazdów?

– Świetnie. Okazuje się, że ze znajomością języków nie jest najgorzej. Uczniowie przełamują bariery i zaczynają mówić w obcym języku. Takie wyjazdy to także wspaniała promocja naszego kraju. Dzieci są najlepszymi ambasadorami. A nauczyciele promują polski system edukacyjny. Mamy bardzo dobrą kadre.

Czy nasze województwo w pełni wykorzystało możliwości tego programu?

– Niestety, nie. W ostatnich latach coraz mniej szkół uczestniczyło w organizowanych przez Kuratorium Oświaty oraz Fundację Rozwoju Systemu Edukacji konferencjach informacyjno-promocyjnych programu Comenius. Zapraszamy szczególnie te szkoły, które jeszcze nie brały udziału w projektach, chcieliśmy je przekonać, zachęcić, pokazać dobre praktyki, a zwykle konferencją interesowały się szkoły, które miały już doświadczenia w Comeniusie. Szkoda.

Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała: Martyna Głębocka

Comenius w świętokrzyskich szkołach

Zdjęcie: Martyna Głębocka

COMENIUS IN ŚWIĘTOKRZYSKIE SCHOOLS

Maciej Długosz, an inspector of the Educational Inspectorate in Kielce, a voivodeship coordinator of the Comenius Programme within Lifelong Learning Programme during the interview with a journalist of „Inspiracje” journal claimed that schools from Świętokrzyskie region were moderately interested in Comenius. Świętokrzyskie Voivodeship in terms of the number of schools which participated in this programme was placed in the second half of the total number of the voivodeships which applied for grants. Compared with the number of schools from Silesian Voivodeship, 54 schools from Świętokrzyskie Voivodeship applied for participation in the Comenius Programme last year whereas there were several times more applications in Silesian Voivodeship. It is worth emphasizing that the schools which have carried out Comenius projects have gained a lot and have become closer to European standards. These schools are easily distinguishable by the decor which is colourful, the European flags which are displayed, the walls which are decorated with both leaflets concerning the programme and photographs from the visits abroad.

Students tell about their participation in the project willingly. What's interesting, they emphasize how important for them is to stay in their foreign friends' houses. Thanks to this, they take part in their friends' family life, try local food. They speak a foreign language for a few days, learn about customs, culture of the country not from books, a film or TV but from experiencing their everyday life. According to Maciej Długosz, such visits have incredible educational values. Teachers also go back „bursting with energy”, feeling appreciated and bring new ideas. Such visits are also wonderful promotion of our country. Children are the best ambassadors. And teachers promote the Polish education system.

Translation: Sławomir Sobocki

Europejskie programy edukacyjne

Edukacja w Unii Europejskiej odzwierciedla bogactwo systemów, kultur i języków, które są nieodłącznym elementem tożsamości należących do niej krajów, a jednym z najważniejszych celów polityki oświatowej Wspólnoty stało się między innymi: otwarcie edukacji na środowisko i świat. Zostały więc stworzone liczne programy ułatwiające krajom członkowskim, stowarzyszonym i kandydującym, podjęcie ze sobą ścisłej współpracy. Takim programem był w latach 2007–2013 program, który przyjął nazwę: **LLP – „Uczenie się przez całe życie”** (Lifelong Learning Programme). Został wprowadzony Decyzją nr 1720/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z dnia 15 listopada 2006 r. Jego głównym celem zdefiniowanym w art. 149 było: „Wspieranie rozwoju jakości edukacji przez zachęcanie do współpracy pomiędzy Państwami członkowskimi i jeśli konieczne wspieranie i uzupełnianie działań” oraz w art. 150: „Wdrażanie polityki kształcenia zawodowego, która wspiera i uzupełnia działania Państw członkowskich” Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

LLP – Lifelong Learning Programme 2007–2013

Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach aktywnie uczestniczyło w Programie LLP, biorąc udział i realizując w latach 2007–2013 trzy projekty Regio, trzy projekty Leonardo da Vinci, siedem wizyt studyjnych (szczegóły w dalszej części „Inspiracji”). Konsultanci ŚCDN byli uczestnikami szkoleń i spotkań w ramach doskonalenia zawodowego w różnych krajach UE. Prowadziliśmy również konsultacje dla zainteresowanych programem nauczycieli województwa świętokrzyskiego.

Program „LLP – Uczenie się przez całe życie”, funkcjonujący w ramach europejskiego obszaru edukacyjnego, oferował obywatelom Wspólnoty wolny i pozbawiony granic dostęp do różnych form kształcenia i doskonalenia, zdobywania doświadczeń zawodowych, łatwiejszego uznawania wykształcenia i kwalifikacji. Kładł nacisk na **komunikowanie się i wymianę międzynarodową**, w której **znajomość języków europejskich, realiów życia w innym kraju, systemów i kultur, stałe podnoszenie kwalifikacji**, odgrywały ważną rolę.

PROGRAMY SEKTOROWE			
COMENIUS Edukacja szkolna	ERASMUS Szkoly wyższe	LEONARDO DA VINCI Szkolnictwo i doskonalenie zawodowe	GRUNDTVIG Edukacja dorosłych
PROGRAM MIĘDZYSEKTOROWY			
Cztery rodzaje aktywności – rozwój polityki oświatowej, kształcenie językowe, rozwój nowoczesnych technologii informacyjnych, rozpowszechnianie przykładów najlepszej praktyki			
JEAN MONNET			
Trzy rodzaje aktywności – Akcja Jean Monnet; europejskie instytucje; stowarzyszenia			

Programy Unii Europejskiej wspierające jakość i międzynarodową współpracę

Programy Unii Europejskiej wspierały i wspierają wszelkie działania dążące do poprawy jakości kształcenia, służące wprowadzaniu innowacji, wymiany i realizacji w praktyce idei edukacji ustawicznej. Zachęcają do mobilności nauczycieli i studentów. Propagują takie wartości, jak: równouprawnienie, tolerancja, akceptacja dla Europy wielu kultur i narodów. Adresatami programów były między innymi przedszkola i szkoły publiczne i niepubliczne funkcjonujące w systemie oświaty (art. 2 ustawy o systemie oświaty), gdzie realizowany był obowiązek przedszkolny, szkolny oraz obowiązek nauki, uczelnie państwowe i prywatne, a także organizacje, stowarzyszenia i instytucje pracujące dla oświaty i kultury, w tym jednostki samorządu terytorialnego odpowiedzialne za edukację. Udział w programach wymagał realizacji projektów. Analizując program Comenius, z którego mogły korzystać szkoły, można z całą pewnością mówić o korzyściach, jakie wynikały z jego realizacji dla uczniów, nauczycieli, środowiska szkolnego i lokalnego. Można je wymienić, opierając się na dotychczasowych efektach współpracy.

Wpływ zrealizowanych projektów na uczniów (na podstawie programu Comenius) był różnorodny, ponieważ (za: L. Budkowska, FRSE): angażowały dużą liczbę młodych ludzi z różnych krajów (w założeniach było 3 mln z całej Europy); motywowały do samodzielnej pracy, kontaktów i nauki języków obcych, poprawiały biegłość w posługiwaniu się językami obcymi; poszerzały wiedzę

o krajach partnerskich i ich kulturach oraz kształtowały świadomość interkulturową; wpływały na zmianę postaw wobec siebie, partnerów, środowiska (tolerancja wobec innych kultur i obywateli); kształtowały postawę obywatelską i rozwijały umiejętności społeczne; wyzwały przedsiębiorczość wśród realizatorów działań (uczniów, nauczycieli; doskonaliły umiejętności w zakresie posługiwania się i wykorzystywania nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT); zwiększały pewność siebie wśród realizatorów działań projektowych. Można więc stwierdzić, że realizacja projektów we współpracy międzynarodowej miała wpływ na poszerzenie wiedzy, rozwój różnorodnych umiejętności, a także kształtowanie postaw uczniów.

Realizowane projekty wpływały również na **nauczycieli i kadre pedagogiczną**, pogłębiając ich wiedzę na temat systemów szkolnych krajów partnerskich, wyzwalając kreatywność, pomysłowość, doskonaliąc metody i techniki pracy z uczniami czy własne umiejętności językowe i pracę w zespole. Projekty wpływały także na **szkołę jako społeczność**, wzbogacając ofertę edukacyjną, promując naukę języków obcych, wprowadzając zmiany w zarządzaniu szkołą. W wielu przypadkach poprawiała się atmosfera pracy w placówce. Podejmowane działania realizowane były w ramach zarówno zajęć obowiązkowych, jak i pozalekcyjnych („godziny karciane”, koła zainteresowań, kluby europejskie). Można było zauważyć również wpływ projektów na **współpracę szkoły ze środowiskiem lokalnym**: zachęcano do zaangażowania się rodziców, rodzeństwo, rodziny uczniów, lokalne i samorządowe władze oświatowe, media, lokalne instytucje i przedsiębiorstwa. Promowano nie tylko szkoły, ale również lokalne środowiska.

Projekty międzynarodowe dla wielu szkół województwa świętokrzyskiego były snem, który się spełnia w realnej rzeczywistości. W latach 2007–2013 były szkoły, które zrealizowały po dwa, trzy, a nawet cztery projekty międzynarodowe. O niektórych z nich przeczytacie Państwo w dalszej części „Inspiracji”. Były też takie szkoły, które nie nawiązały żadnej współpracy na płaszczyźnie ponadnarodowej. Będzie to dla nich wyzwaniem w nowym programie Erasmus+

Maria Bednarska

Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
Trener Programu Comenius (FRSE)

European educational programs

Education in the European Union reflects the diversity of systems, cultures and languages, which are an integral part of its countries identity. One of the most important objectives of the educational policy was to open education to the world. Therefore, there were developed a number of programs to help associated countries, as well as candidate countries, work together. As an outcome, there was established the EU program which adopted the name **LLP – Lifelong Learning Programme**. The program was introduced by the Decision of the European Parliament and the Council of the European Union No 1720/2006/EC on 15 November 2006. Its main objective was defined in Art. 149: „Supporting the development of quality education by encouraging cooperation between Member States and, if necessary, supporting and supplementing action” and in Art. 150 „Implementation of vocational training policy which shall support and complement the activities of the Member States’ Treaty establishing the European Community”.

LLP – Lifelong Learning Programme 2007–2013

Świętokrzyskie In Service Teacher Training Centre (ŚCDN) has actively participated in the actions carried within LLP program. Our institution implemented three projects within Comenius Regio, three projects of Leonardo da Vinci, seven study visits (detailed further in „Inspiration”). The Consultants of ŚCDN have been involved in numerous meetings regarding vocational training in different EU countries.

Within the Framework of European education area, the LLP programs offered free access to various forms of training and personal development. LLP put the emphasis on **communication and international exchange where knowledge of European languages, the reality of life in another country, systems and cultures, continuous upgrading of skills**, play an important role.

European Union Programmes support quality and international cooperation

EU programs have always been supporting and encouraging any action to improve the quality of education. They were designed to implement innovation, as well as develop the idea of lifelong learning. They have en-

SECTOR PROGRAMS			
COMENIUS School education	ERASMUS High schools	LEONARDO DA VINCI Education and professional development	GRUNDTVIG Provision of adult education
TRANSVERSAL PROGRAMME			
Four types of activities – the development of educational policy, language training, the development of modern information technology, dissemination of best practice			
JEAN MONNET			
Three types of activities – Action Jean Monnet European institutions, associations			

couraged both teachers and students to get involved in motilities. Through them values such as equality, tolerance, acceptance of many European cultures and people were promoted.

EU programs support and encourage any action to improve **the quality of education**. LLP was designed to exchange and implement the idea of **lifelong learning** in practice.

LLP encourages students and teachers to get engaged in **mobility** programs. Promote such values as: equality, tolerance, acceptance of many European cultures and people. **The target group included:** kindergartens, public and private schools functioning in the system of education (Article 2 of the Law on the Education System), state and private universities, as well as associations and institutions working for education and culture, including local government units responsible for education.

Through the projects, countries got involved in the LLP program. When analyzing the Comenius program, schools could benefit from, the profits of its implementation for students, teachers, school environment and local community can be certainly indicated. They might be listed due to international cooperation within LLP.

The impact of completed projects on students (based on the Comenius) varied a lot, because (for: L. Budkowska, FRSE): engaged a large number of young people from different countries (in the assumptions those were 3 million from across Europe); motivated youth to work independently; set contacts; developed language learning, to improve proficiency in foreign

languages; broadened knowledge about partner countries and cultures; shaped intercultural awareness; influenced the change in attitudes towards partners, environment (tolerance towards other cultures and citizens); shaped citizenship and developed social skills; triggered entrepreneurship among implementers of activities (students, teachers); improved the skills of handling and using new information and communication technologies (ICT); increased confidence among implementers of the project activities. Can therefore be concluded that the implementation of projects in international cooperation had an impact on improving knowledge, developing a variety of skills, as well as shaping the attitudes of our students.

The projects have also affected **teachers and teaching staff**: deepening their knowledge concerning the school systems characteristic for the partner countries, unleashing their creativity, improving methods and techniques used while working with students, developing language skills and work in a team. Besides, the projects have influenced the **school as a community** by: enriching the educational offer, promoting language learning, making changes in the school management. In many cases the atmosphere at school improved a lot. The undertaken activities were implemented in the context of both: compulsory classes and extracurricular activities such as special interests groups or European clubs. It was possible to notice the impact of projects on **cooperation between the school and the local community**. Teachers engaged parents, siblings, family, students, local education authorities, the media, and businesses. Not only the school was promoted within the implementation of LLP projects – but the local community as well.

A lot of schools in Świętokrzyskie region used to perceive international projects as a dream, the dream that finally came true. There were some schools, that have accomplished three or even four projects during the programming period 2007–2013. Some of them will be described in this issue of „Inspiracje”. However, there were also such schools that did not have establish any cooperation at the international level. It will be a challenge for them to do it within the new Erasmus +.

Maria Bednarska

Świętokrzyskie In Service Teacher Training Centre in
The coach of Comenius Programme (FRSE)

Translation: Izabela Krzak-Borkowska

„Laboratorium cyfrowej kreatywności – kompetencje zawodowe w społeczeństwie informatycznym”

Spotkanie robocze delegacji polskiej w Stafford College, Anglia, październik 2013 r.
Working meeting of the Polish delegation in Stafford College in October 2013

Partnerzy projektu:

- Institut d'Enseignement de Promotion Sociale de la Communauté Française – Uccle (szkoła zawodowa), Belgia.
- Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach, Polska.
- Stafford College, Anglia.

Koordynator: Sławomir Sobocki

Termin: Projekt rozpoczął się 1 sierpnia 2012 r., a zakończy się 31 lipca 2014 r.

Uczestnicy projektu:

- Nauczyciele przedmiotów zawodowych ze Stafford College oraz z Institut d'Enseignement de Promotion Sociale de la Communauté Française – Uccle z Belgii, konsultanci z ŚCDN oraz nauczyciele przedmiotów zawodowych z Zespołu Szkół w Polańcu i Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Kielcach.

Cele projektu:

- wypracowanie skutecznych metod współpracy ukierunkowanej na rozwój kompetencji zawodowych oraz wykorzystanie nowoczesnych technologii (tablic interaktywnych i platformy e-learningowej) w kształceniu zawodowym;
- doskonalenie umiejętności uczestników projektu w zakresie kreatywnego i efektywnego wykorzystania nowoczesnych technologii informatycznych w procesie kształcenia kompetencji zawodowych;
- rozwijanie kompetencji zawodowych uczestników projektu poprzez dzielenie się własną wiedzą i wymianę doświadczeń.

Tematyka projektu:

1. Tworzenie materiałów edukacyjnych z wykorzystaniem ICT na stronie internetowej / platformie.
2. Upowszechnianie materiałów przez stworzenie „biblioteki cyfrowej”.

Działania do 30 listopada 2013 r.

Wszyscy partnerzy przygotowali materiały dotyczące wykorzystania ICT w kształtowaniu kompetencji zawodowych. Partnerzy testowali metody na następujących przedmiotach: ICT jako przedmiot zawodowy (Stafford College), przedsiębiorczości (partnerzy z Belgii oraz z Polski z partnerem stowarzyszonym – Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Kielcach), energii odnawialnej (ŚCDN w Kielcach z partnerem stowarzyszonym – Zespołem Szkół im. Oddziału Partyzanckiego AK „Jędrusie” w Polańcu). Z bazy pomysłów każdy z partnerów wybiera metody zaproponowane przez innych partnerów, przygotowuje kurs z uwzględnieniem ICT i testuje go w wybranej szkole zawodowej, w wybranej klasie dla danego przedmiotu.

Rezultaty projektu:

- Materiały metodyczne dla nauczycieli przedmiotów zawodowych.
- „Wirtualna” sieć współpracy dla nauczycieli przedmiotów zawodowych.
- Podręcznik dobrych praktyk.
- Uniwersalny kurs metodyczny dla nauczycieli przedmiotów zawodowych z wykorzystaniem ICT składający się z trzech oddzielnych modułów przygotowanych przez każdego partnera projektu.
- „Biblioteka cyfrowa”.

DIGITAL CREATIVITY LAB – VOCATIONAL COMPETENCES IN THE INFORMATION SOCIETY

The partners of the project:

- Institut d'Enseignement de Promotion Sociale de la Communauté Française – Uccle, Belgium.
- Świętokrzyskie In-service Teacher Training Centre, Poland.
- Stafford College (Polaris Enterprise resigned and Stafford College took over the participation in the project).

The duration of the project:

The project started on 1st August 2012 and it will end on 31st July 2014.

The participants of the project:

- VET teachers from Stafford College (the UK) and Institut d'Enseignement de Promotion Sociale de la Communauté Française – Uccle from Belgium, teacher-consultants from ŚCDN Kielce and VET teachers from „Jędrusie” Vocational School from Polanec and J. Piłsudski Cluster of Vocational Schools in Kielce.

The objectives of the project:

- drawing up efficient methods of cooperation focused on the development of vocational competences and using modern / innovative technologies (interactive whiteboards and e-learning platform);
- perfecting skills of the participants of the project in creative and effective use of modern technologies (ICT) in the process of educating/training vocational competences;
- developing the participants' vocational competences through knowledge sharing and skill-sharing.

The themes of the project:

- Creating education materials on the website / e-learning platform.
- Dissemination of materials for others (not only the partners of the project) by creating „digital library”.

The activities developed within the framework of Digital Creativity Lab project before 30th November 2013 had in mind to help, in pedagogic and technological terms, the students / trainees who have been taking training in the fields of ICT in vocational education (Stafford College), entrepreneurship / business studies (ŚCDN Kielce with a silent partner „Piłsudski „Cluster of Vocational Schools in Kielce, Institut d'Enseignement de Promotion Sociale de la Communauté Française – Uccle) and renewable energy (ŚCDN Kielce with a silent partner „Jędrusie” Vocational School from Polanec). Each partner country prepared and tested the methods and techniques in the above mentioned fields of vocational education (the Polish partners – the WebQuest method) giving feedback on the platform and after 30th November 2013 they started to test their partners' methods and techniques.

The results and outcomes of the project:

- Methodological materials for VET teachers (including lesson plans, resource materials, methods, techniques) presenting well-tried solutions in the area of using new technologies and e-learning in vocational education.
- VET teachers' virtual network for interactive working methods developed.
- A universal handbook of good practices on using creatively and effectively virtual teaching/learning methods within VET.
- A universal methodological course for VET teachers in the area of developing vocational competences, also supporting the development of their competences in mastering digital teaching/learning resources and new, virtual teaching/learning methods which will consist of different modules prepared by each partner country.
- A „digital library”, ready for everyone who wants to use it.

The coordinator: Sławomir Sobocki

„Koncepcja – Refleksja – Technologia – Kierunek nowoczesnej i efektywnej edukacji zawodowej”

Zdobywanie nowych doświadczeń. Wizyta w jednej z fińskich szkół
Gaining new experiences. The visit to one of the Finnish schools

Koordynator: Izabela Krzak-Borkowska

Koordynator merytoryczny: Lidia Pasich

Koordynator ds. organizacyjnych: Anna Przeorska

Termin realizacji: 1 września 2012 r. – 31 grudnia 2013 r.

Celem projektu było umożliwienie grupie blisko 25 konsultantów ze Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach zapoznania się z nowoczesnymi koncepcjami i metodami w doskonaleniu zawodowym, najlepszymi systemami edukacyjnymi oraz umożliwienie wymiany doświadczeń w kształceniu kadry nauczycielskiej.

W ramach projektu zaplanowano i zrealizowano dwie wymiany doświadczeń: dwutygodniową wymianę w Finlandii w Jyväskylä Educational Consortium oraz tygodniową wymianę w Droylsden Academy w Manchesterze w Wielkiej Brytanii.

Najważniejszym rezultatem projektu było wzbogacenie oferty doskonalenia ŚCDN poprzez opracowanie przez uczestników nowych propozycji form doskonalenia nauczycieli na rok 2013/2014 w oparciu o doświadczenia fińsko-angielskie. Opracowano ogólne zasady organizowania szkoleń dla nauczycieli na bazie modelu fińskiego. Te zasady dotyczą m.in.: wykorzystania indywidualnych zasobów (osobowości i wizji siebie), samoewaluacji, wprowadzenia dłuższych form szkolenia opartych na procesie z uwzględnieniem wszystkich elementów cyklu Kolba – doświadczenia, obserwacji, refleksji i implementacji, wykorzystania peer i blended learningu.

Fiński system edukacyjny – godne uwagi refleksje i sugestie

Refleksje nauczycieli konsultantów z wizyty studyjnej w ramach projektu VETPRO „Koncepcja – Refleksja – Technologia – kierunek nowoczesnej edukacji zawodowej” w centralnym regionie Finlandii Jyväskylä (maj 2013 r.)

CO URZĘKA W FIŃSKIM SYSTEMIE EDUKACYJNYM?

- wartości *głębokie*, takie jak: **zaufanie, szacunek, odpowiedzialność, współpraca**, które stanowią fundament komunikacji społecznej i wszelkich procesów decyzyjnych;
- filozofia fińskiej edukacji – *Inspire to desire* (inspirowanie do osiągnięcia celów);
- spokój, opanowanie, wysoki poziom świadomości i umiejętności kadry edukacyjnej, która stanowi elitę tego kraju;
- charakter fińskiej „podstawy programowej”, która jest apolityczna oraz formułowana przez Narodową Radę Edukacyjną współpracującą z przedstawicielami biznesu oraz ministerstwem edukacji (dialog kilku podmiotów);
- nastawienie na **proces**, kształtowanie **postawy (Po co się uczyć?)**, która warunkuje podjęcie **decyzji stanowiącej stały element procesu** i ukierunkowanej na **efekt**;
- zasada postępowania w dydaktyce: *mniej a lepiej*;
- monitorowanie postawy i wyników ucznia (wywia-

dówka przybiera formę dialogu z udziałem nauczyciela, ucznia, rodzica i jest zakończona podjęciem wspólnej decyzji);

- brak nadzoru pedagogicznego, za to stosowanie cyklicznie systemu wzmocnień pozytywnych;
- autonomia rozwiązań lokalnych dotyczących realizacji podstawy programowej;
- autonomia nauczycieli w realizacji treści programowych;
- metoda warsztatów przyszłości;
- jednakowa wartość edukacji akademickiej i zawodowej (model wzorcowych praktyk);
- brak drugoroczności wśród uczniów, co wynika z 9-letniego systemu fińskiego (10 klasa to czas uzupełniania braków przez uczniów niepewnych swej wiedzy i umiejętności lub niezdecydowanych);
- równe szanse dla wszystkich pojmowane w realny i systemowy sposób – bezpłatna edukacja na każdym poziomie.

Zasady, które przyjęliśmy, organizując szkolenia dla nauczycieli:

- postawienie tezy: *osobowość własna jako wartość i samoewaluacja jako konieczność*;
- wprowadzenie elementów *warsztatów przyszłości* jako części diagnozy wstępnej – zbudowanie wizji samego siebie w wybranym obszarze doskonalenia;
- zastosowanie krótkich zadań dla uczestników szkolenia przed rozpoczęciem kursu w celu uzyskania lepszej diagnozy grupy;
- zaproponowanie indywidualnego programu rozwoju dla nauczycieli – każdy uczestnik formułuje cele najlepsze dla siebie z punktu widzenia własnego rozwoju;
- zaproponowanie dłuższych form, które umożliwią „śledzenie” procesu;
- uwzględnienie wszystkich elementów cyklu Kolba (zachowanie równowagi);
- wprowadzenie indywidualizacji w zakresie metod, zadań, materiałów, zróżnicowanych zadań uwzględniających różne style uczenia się;
- zmodyfikowanie formy szkoleń i sposobów uczenia się – wprowadzenie komunikacji z nauczycielami: blended learning oraz spotkań w grupach tematycznych (sieci);
- zaimplementowanie na stałe uczenia się od siebie nawzajem (uczestnicy szkoleń tematycznych i problemowych);
- aktywne odnoszenie się do informacji zwrotnych oraz analizowanie osiągnięć uczestników szkoleń.

Lidia Pasich
Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach

„Concept – Reflection – Technology – A trend in modern and effective vocational education”

The project coordinator: Izabela Krzak-Borkowska

The factual coordinator: Lidia Pasich

The organizational coordinator: Anna Przeorska

The project implementation period: 1 September 2012 – 31 December 2013.

The aim of the project was to enable a group of almost 25 teacher-consultant from the Świętokrzyskie In-service Teacher Training Centre to get to know new concepts and teaching methods in professional training, the best educational systems as well as enable to share skills in teaching staff training.

Two exchanges of experience were planned and implemented as a part of the project: a two-week exchange in Finland in Jyväskylä Educational Consortium and a week exchange in Droylsden Academy in Manchester in the UK.

Droylsden Academy, being one of the most interesting schools in Manchester and in England, mobilizes pupils to achieve success, learns to take on challenges and gives support in this scope, values different students' abilities and skills, develops an art of taking individual decisions. The modern construction of the building of the academy creates an extremely bright and spacious climate for studying, and open spaces inside the school influence the development of 'horizontal' / „lateral” thinking which focuses on the future.

The most important result of the project was to enrich and broaden ŚCDN offer through drawing up new proposals of training for teachers for the academic year 2013/2014 based on English and Finnish experience. The general rules of organizing training were drawn up on the basis of the Finnish model. These rules concern among other things: using individual resources (personality), self-evaluation, introducing longer forms of training based on the process taking into consideration all the elements of Kolb's cycle – experience, observation, reflection, implementation, using peer learning and blended learning.

The Finnish Education System Important Remarks Reflections and Suggestions

Reflections of the teachers – consultants of the study visit within the framework of the Vetpro project – „Concept – Reflection – Technology – A trend in modern and effective vocational education” in the Central Region of Finland (May 2013)

What bewitches us in the Finnish Education System

- important values, such as: **trust, respect, responsibility, cooperation** which form the basis of social communication and any decisive processes;
- the philosophy of Finnish education – inspire to desire (inspiring to achieve goals);

- calmness, self-control, a high level of consciousness and skills of the educational staff which create an elite of this state;
- characteristics of the Finnish „core curriculum”, which is apolitical and formulated by the National Education Board cooperating with representatives of the business world and the education ministry (a dialogue of a few subjects);
- focusing on the **process, shaping an attitude (Why do I learn?)**, which conditions taking **decision that is a constant element of the process** and is focused on the **effect**;
- the rule of conduct in didactics: *less but better*;
- monitoring a student's attitude and results (a parents' evening takes on a form of a dialogue with a teacher, a student, a parent and is finished with making a decision together);
- lack of educational supervision but using cyclically a system of positive enhancement;
- autonomy of local solutions concerning the implementation of the core curriculum;
- teachers' autonomy in the implementation of the content of the curriculum;
- a method of workshops of the future;
- the same importance of academic education and vocational (a model of standard placements);
- lack of repeating a year at school, which results from the 9-year Finnish system (the 10th grade is time for completing gaps in education by students who are uncertain about their knowledge and skills or undecided;

- equal opportunities for all understood in an actual and systemic way – free education at each level.

Rules we assume organizing training for teachers:

- advancement of a thesis: own personality as a value and self-evaluation as a must;
- introducing elements from workshops of the future as a part of the initial diagnosis – creating his/her own career path in the selected field of in-service training;
- applying short sentences for participants of in-service training before starting a course in order to get a better diagnosis of a group;
- an offer of individual programme of career/development for teachers – each participants formulates goals which are the best for them from the point of view of their own development;
- an offer of longer forms, which enable to follow the process;
- taking into consideration all the element of Kolb's cycle (keeping balance);
- introducing individualization within the scope of methods, tasks, materials/teaching aids, various tasks taking into account different learning styles;
- modifying forms of training and ways of learning – introducing communication with teachers: blended learning and meetings in the theme circles (nets);
- implementation of learning from each other (participants of problem and theme training courses);
- actively responding to feedback given by learners and analyzing learners' achievements.

Translation: Sławomir Sobocki

Konsultanci Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Finlandii
Teacher-consultants of In-service Teacher Training Centre in Finland

Duet polsko-fiński i co z tego wynikło?

Prezentacja wybranych rezultatów projektu „Szkolne Centrum Aktywności – Kultura Café”

Spotkanie kameralne i wymiana doświadczeń / Individual meeting and exchange of experience

Koordinator merytoryczny: Lidia Pasich, Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach

Projekt był realizowany od września 2011 r. do sierpnia 2013 r. przez dwa konsorcjum zgrupowane w Polsce i w Finlandii. Polskie konsorcjum tworzyły instytucje: Urząd Marszałkowski, Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Zespół Placówek Oświatowych w Złotej i Zespół Placówek Samorządowych w Bielinach. Fińskie konsorcjum tworzyły instytucje: Jyväskylä Educational Consortium, EduCluster Finland Ltd., Regional Council of Central Finland, Jyväskylän Lyseon lukio, Voionmaan lukio, Cygnaeus Lukio, Multicultural Centre Gloria.

Celem głównym projektu było doskonalenie wśród uczniów i nauczycieli w obu regionach partnerskich kompetencji kluczowych w zakresie rozbudzania przedsiębiorczości, ekspresji kulturalnej oraz rozwijania inicjatyw społecznych i obywatelskich zgodnie z ogólnymi założeniami LLP. Odbłyły się cztery wizyty studyjne: dwie w Polsce dla partnera fińskiego, dwie w Finlandii dla partnera polskiego.

REZULTATY DZIAŁAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ UCZNIÓW

1. Powstały „szkolne centra aktywności – kultura café”, w których uczniowie planowali, realizowali przedsięwzięcia kulturalne dla uczniów i społeczności lokalnej.
2. Przeprowadzono warsztaty z uczniami dotyczące diagnozowania własnego potencjału, autoprezentacji, zarządzania czasem, planowania własnej kariery. Uczniom szczególnie do gustu przypadły warsztaty prowadzone przez aktorów kieleckiego Teatru im. Stefana Żeromskiego na temat autoprezentacji i kształtowania własnego wizerunku. Ponadto został zrealizowany konkurs na logo projektu wśród uczniów gimnazjów w Złotej i Bielinach. Najbardziej interesujące logo wybrali uczestnicy wizyty studyjnej w Finlandii z udziałem gospodarzy – przedstawicieli konsorcjum fińskiego.
3. Zrealizowano projekt „Jak wycieczka, to tylko w Świętokrzyskie”. Uczniowie przygotowali materiał do publikacji – folderu pt. „Festiwal Naszych Aktywności” i odkryli wiedzę na temat swojego regionu, okolicy i ludzi z nim związanych.

4. Zrealizowano projekt „Od przedsiębiorczego ucznia do przedsiębiorczego obywatela”. Uczniowie uczestniczyli w zajęciach z autoprezentacji, poznali swoje mocne i słabe strony, prowadzili różnorodne przedsięwzięcia, w ramach których trenowali, jak być przedsiębiorczym i ciekawie zarządzać przedsięwzięciami oraz samym sobą, a także w warsztatach pn. „Jestem młody, jestem przedsiębiorczy – przedsiębiorczość i kreatywność”.

5. Uczniowie brali również udział w projektach organizowanych przez ŚCDN dotyczących kształtowania kompetencji: świadomości i ekspresji kulturalnej oraz posługiwania się językiem ojczystym, np. w oryginalnych projektach regionalnych – „Tydzień Kultury Języka” oraz w seminarium „Gdy pasja w duszy gra”, w czasie którego mogli zaprezentować swoje pasje i uzdolnienia. Ponadto uczestniczyli w zajęciach z językoznawcą i filmoznawcą.

6. W czasie realizacji zadań nastąpiła integracja środowisk lokalnych (uczniowie ze szkół poznali typowe dla regionów zawody, np. ikonopisarstwo, ręczne malowanie na szkło) oraz zapraszali na organizowane spotkania miejscową ludność. Wymiana doświadczeń międzypokoleniowych dobrze służyła wzmocnieniu rodzimej tradycji i budowaniu więzi społecznych.

INNY WYMIAR REZULTATÓW

1. Wzrost kompetencji językowych uczestników projektu: nauczycieli, uczniów, przedstawicieli samorządu lokalnego.
2. Utworzenie zakładki na stronie internetowej ŚCDN poświęconej projektowi, umieszczenie informacji wynikających z realizacji projektu, m.in. relacje z wizyt studyjnych, z działań uczniów, dokumentacja fotograficzna i inne.
3. Zrodziła się idea wspólnego projektu Leonardo da Vinci VETPRO pn. „Koncepcja – Refleksja – Technologia – Kierunek nowoczesnej i efektywnej edukacji zawodowej”, dzięki któremu liczna grupa nauczycieli konsultantów mogła poznać się z fińskim systemem edukacji i dokonać transferu dobrych praktyk edukacyjnych.

Lidia Pasich

THE POLISH AND FINNISH DUO AND WHAT HAS RESULTED FROM THIS?

The presentation of the selected results of the project
„School Activity Centres – Café Culture”

The factual coordinator: Lidia Pasich

The project was carried out from September 2011 to August 2013 by two consortia grouped in Poland and Finland. The Polish Consortium was consisted of: Marshall Office of Świętokrzyskie Voivodeship and Świętokrzyskie In-service Teacher Training Centre in Kielce, the Cluster of Educational Institutions in Złota and the Cluster of Self-Government Schools in Bieliny. The Finnish Consortium was consisted of the institutions: Jyväskylä Educational Consortium, EduCluster Finland Ltd., Regional Council of Central Finland, Jyväskylän Lyseon lukio, Voionmaan lukio, Cygnaeus Lukio, Multicultural Centre Gloria.

The main objective of the project was to practise key competences within the scope of arousing entrepreneurship, cultural expression as well as developing social and civic initiatives according to the main assumptions of the LLP programme in students and teachers of both partner regions.

The most important result of the project was the creation of „School Initiative Centres – Café Culture”, and as a part of the project students took part in various forms of extra-curricular classes and school lessons, namely workshops concerning self-presentation, diagnosing their own potential, time management, planning their own career paths, developing their passions and interests, practicing competences in ICT, clubs (photography, camera, theatre, dance), projects (such as „As the tour was only in the Holy Cross”, „From the enterprising student to enterprising citizen”), seminars („When passion plays in your soul”), reviews („Festival of Our Activity”) and so on.

In addition, there were four study visits: two in Poland for the Finnish partner and two in Finland for the Polish partner. The main benefits of the visits: getting to know new assumptions of the Finnish educational system and making use of good practices.

Translation: Sławomir Sobocki

Wizyta studyjna delegacji polskiej w Hiszpanii w ramach projektu „Szkoły rozwijające umiejętności uczniów”
The study visit of the Polish delegation in Spain within the framework of the project „Schools develop pupils' abilities”

„Szkoły rozwijające umiejętności uczniów”

Koordynator projektu: Maciej Długosz – Kuratorium Oświaty w Kielcach

Koordynator merytoryczny: Lidia Pasich – Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach

Termin realizacji: wrzesień 2009 r. – wrzesień 2011 r.

Konsorcjum polskie: Kuratorium Oświaty w Kielcach, Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Zespół Szkół w Mąchoicach Kapitulnych, Samorządowa Szkoła Podstawowa w Ostojowie, Zespół Szkół nr 2 w Opatowie. Konsorcjum hiszpańskie stanowiło podobny skład.

Celem projektu była wymiana doświadczeń w zakresie rozwijania umiejętności uczniów i zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Inspiracją projektu była idea programu „Taki jak Mozart” autorstwa Lidii Pasich – nauczyciela konsultanta ŚCDN, ukierunkowanego na rozwój potencjału uczniów.

W ramach projektu odbyły się cztery wizyty studyjne: dwie dla delegacji hiszpańskiej w Polsce, dwie dla delegacji polskiej w Hiszpanii, konferencje, warsztaty, wizyty w szkołach – partnerskich. Tematyka spotkań dotyczyła motywowania uczniów, nowoczesnej i inspirującej dydaktyki, osiągania samorealizacji przez uczniów i nauczycieli. Szkoły polskie uczestniczące w projekcie nawiązały dłuższą współpracę ze szkołami hiszpańskimi, która rozbużyła apetyt na rozwój placówek w zakresie współpracy międzynarodowej.

Lidia Pasich

Projekt „CityM” – „Kreatywne, innowacyjne i dające się przenosić metody szkolenia nauczycieli i kadr szkoleniowych”

Projekt „CityM” powstał na zlecenie Departamentu Edukacji i Kultury Komisji Europejskiej. Wzięło w nim udział 13 Narodowych Agencji z 12 krajów prowadzących program „Uczenie się przez całe życie”, w tym również z Polski. Efektem projektu jest podręcznik innowacyjnych metod doskonalenia nauczycieli i kadry szkolącej. Konferencja podsumowująca projekt „CityM” odbyła się 6–8 marca 2012 roku w Bukareszcie.

Cel: zebranie rezultatów projektów dotyczących metod kształcenia i doskonalenia kadry edukacyjnej i szkoleniowej z Europy – 33 przykłady dobrych praktyk – dwa z Polski, w tym jeden z wizyt studyjnych. **Wizyta studyjna ŚCDN „W jaki sposób wspierać nauczyciela XXI wieku?”** znalazła się w czołówce najlepszych projektów europejskich w latach 2005–2011.

„SCHOOLS DEVELOPING STUDENTS' SKILLS”

The project coordinator: Maciej Długosz – Superintendent of education in Kielce.

The merit coordinator of the project: Lidia Pasich – Świętokrzyskie In Service Teacher Training Centre in Kielce.

Date of implementation: September 2009 r. – September 2011 r.

Polish Consortium: Superintendent of education in Kielce, Świętokrzyskie In Service Teacher Training Centre in Kielce, The Complex of Schools in Mąchoćcie Kapitulne, Local Government Primary School in Ostojów, School No. 2 in Opatów. Spanish consortium consisted of similar units.

The aim of the project was to exchange experience in developing students' skills and prevent social exclusion. The inspiration of the project was the idea of the „The one like a Mozart” by Lidia Pasich – ŚCDN teacher consultant, who focuses on the potential of students' development.

The project scheduled four study visits: two for the Spanish delegation in Poland, two for the Polish delegation in Spain, conferences, workshops, visits to schools – partnerships. Meeting topics concerned motivating students, modern and inspiring didactics, achieving self-realization by both students and teachers. The Polish schools involved in the project have established a long cooperation with the Spanish schools, which aroused cravings for the development of institutions in the field of international cooperation.

The „CityM” – „Creative, Innovative and Transferable Methods in the Training of Teachers and Training Staff” – commissioned by the Department of Education and Culture of the European Commission was attended by 13 national agencies, including the one from Poland, from 12 EU countries engaged in the LLP program. The outcome of the project is a handbook of innovative methods, developed to improve the teachers' and educational staff training. The conference summarizing the „CityM” project was held 6–8 March 2012 in Bucharest.

The main objective of the project: To collect the results of projects related to the methods of teachers' training in Europe – 33 examples of good practice including two Polish actions. One of them was a study visit organized by ŚCDN entitled „How to support a teacher of the twenty-first century?”. The visit was in the lead of best European projects held between 2005–2011.

Translation: Izabela Krzak-Borkowska

„TBF – Ku lepszej przyszłości – Edukacja jako miejsce promocji regionów Świętokrzyskiego i Abruzzo”

Koordynator projektu: Maria Bednarska

W latach 2011–2013 Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli zrealizowało projekt „TBF – Ku lepszej przyszłości – Edukacja jako miejsce promocji regionów: Świętokrzyskiego i Abruzzo” w partnerstwie z Powiatem Kieleckim – instytucją koordynującą, Cechem Rzemieślników i Przedsiębiorców Branży Spożywczej w Kielcach i dwoma szkołami: Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Bodzentynie oraz Zespołem Szkół nr 2 w Chęcinach. Zagranicznym konsorcjum – partnerem w projekcie był region Abruzzo we Włoszech reprezentowany przez 11 instytucji.

Głównym celem projektu było podniesienie jakości i uatrakcyjnienie kształcenia zawodowego uczniów powiatu kieleckiego i Abruzzo w branży turystyczno-hotelarskiej.

Z wypowiedzi uczestników projektu

Poprzez udział w projekcie miałam/em możliwość uczestniczenia w cyklu szkoleniowym prowadzonym przez pracowników Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach z zakresu szeroko rozumianej turystyki, reklamy, promocji, osobiowości regionów partnerskich: świętokrzyskiego i Abruzzo. Było to niezwykle wartościowe doświadczenie w mojej pracy zawodowej, które będzie bardzo przydatne w przyszłości.

Uczestnicząc bezpośrednio w wymianie doświadczeń w regionie Abruzzo we Włoszech, mogłam bliżej poznać włoski system szkolnictwa ponadgimnazjalnego oraz doskonałą bazę dydaktyczną zawodów z branży hotelarskiej i gastronomicznej. Zapoznałam/em się z różnymi formami pozyskiwania środków finansowych przez włoską szkołę celem poprawy efektów nauczania.

Udział w projekcie dał mi możliwość kształcenia umiejętności organizacyjnych, interpersonalnych. Pozna-

Przepisy kulinarne obu regionów
The recipes of the dishes from two regions

łam/em osobiście nauczycieli, dyrektorów włoskich szkół, przedstawicieli instytucji zaangażowanych w projekt, których podejmowałam w szkole.

Uczniowie mieli możliwość doskonalenia umiejętności posługiwania się językiem angielskim, kształcili swoje umiejętności informatyczne, brali udział w Międzynarodowych Targach Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki AGROTRAVEL oraz wyjazdach tematycznych do zakładów produkcyjnych, spotykali się z przedsiębiorcami, ludźmi biznesu, co dało im możliwość zweryfikowania wiedzy teoretycznej uzyskanej na lekcjach z przedsiębiorczości w praktyce.

TEMATYKA WIZYT STUDYJNYCH DLA DECYDENTÓW EDUKACJI W ŚWIĘTOKRZYSKIM CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI W KIELCACH 2007–2013

THE SUBJECT OF STUDY VISITS FOR DECISION MAKERS IN ŚWIĘTOKRZYSKIE IN SERVICE TEACHER TRAINING CENTER IN KIELCE 2007–2013

2007 r.

„Rodzice jako partnerzy nauczyciela i szkoły w procesie edukacyjnym” / „Parents as partners of a teacher and a school in the process of education”

2007 r.

„W kierunku wspomagania i rozwijania umiejętności uczniów” / „In the direction of supporting and developing students' abilities”

7–11 kwietnia 2008 r.

„W jaki sposób wspierać nauczyciela XXI wieku?” / „In which way is the teacher to be supported in the 21st century?”

21–25 kwietnia 2008 r.

„Taki jak Mozart. Wspieranie i rozwój zdolności uczniów” / „Like Mozart. Supporting and developing students abilities”

12–16 maja 2008 r.

„Zajęcia pozalekcyjne promujące aktywność ruchową i zdrowy styl życia” / „Extra classes promoting motor activity and healthy lifestyle”

26–30 maja 2008 r.

„W jaki sposób szkoła i jej otoczenie wspiera uczniów w wyborze zawodu?” / „How do the school and its environment support a student in choosing his/her profession?”

7–11 maja 2012 r.

„Identyfikacja i wspieranie uczniów zdolnych w Polsce” / „Identifying and supporting gifted children in Poland”

6–10 maja 2013 r.

„Rozwijanie kreatywności poprzez wykorzystanie TIK w uczeniu się i nauczaniu” / „Developing creativity through use of ICT in learning and teaching”

2–6 grudnia 2013 r.

„W jaki sposób wspierać nauczycieli w kształtowaniu postaw obywatelskich wśród uczniów?” / „How do we support teachers in shaping the civic attitude among pupils?”

„TBF – TOWARDS A BETTER FUTURE – THE EDUCATION AS A MEANS TO PROMOTE THE DEVELOPMENT OF ŚWIĘTOKRZYSKIE AND ABRUZZO REGION”

The coordinator: Maria Bednarska

Between 2011–2013 ŚCDN in partnership with the County of Kielce, as the coordinating institution, the Guild of Craftsmen, Entrepreneurs and Food Industry in Kielce and two schools: the School Complex No. 1 in Bodzentyn and the School No. 2 in Chęciny implemented the project „TBF – Towards a better future – The Education as a means to promote the Development of Świętokrzyskie and Abruzzo Region”. The project was developed within Comenius Regio Programme. The partnerships consortium – was established with Abruzzo – the region of Italy, represented by 11 institutions.

The main objective of the project was to improve the quality and attractiveness of vocational education in Kielce and Abruzzo in terms of tourism and hotel business.

From the statements of the project participants:

Through participation in the project I had an opportunity to take part in the training process conducted by ŚCDN consultants. The training applied broadly understood tourism, advertisement, and promotion of partner regions: Świętokrzyskie and Abruzzo. It was a very substantial experience in my professional work, which I hope will be very useful in the future.

By participating directly in the mobility exchange in Abruzzo, Italy, I could get to know the Italian system of secondary education and excellent educational facilities. I got to know various forms of obtaining financial resources by the Italian school in order to improve educational outcomes.

Participation in the project gave me some learning opportunities in developing organizational and interpersonal skills. I met teachers, principals and representatives of the institutions involved in the project.

The Students had an opportunity to improve language skill through preparing different kinds of materials and multimedia presentations. They developed own skills by participation in the International Fair of Rural and Agricultural Tourism AGROTRAVEL and thematic trips to factories. They met entrepreneurs and business people, who gave them lots of opportunities to verify the theoretical knowledge gained during the workshops.

The representatives of both countries agree that they would gladly take part in another project of this kind, since they have noticed hoe exchange of experiences may enrich education process.

Translation: Izabela Krzak-Borkowska

„Rozwijanie kreatywności poprzez wykorzystanie TIK w uczeniu się i nauczaniu”

Uczestnicy wizyty studyjnej / The participants of the study visit

Termin wizyty studyjnej: 6–10 maja 2013 r.

Organizator: Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach – Pracownia Projektów Europejskich, Innowacji i Współpracy z Zagranicą

Koordinator: Krzysztof Łysak

Głównym celem wizyty studyjnej była wymiana doświadczeń w zakresie kreatywnego wykorzystywania ICT w nauczaniu i uczeniu się. Przedsięwzięcie było okazją do merytorycznej dyskusji między przedstawicielami różnych krajów europejskich (Finlandii, Francji, Hiszpanii, Grecji, Słowacji, Włoch, Turcji, Wielkiej Brytanii, Rumunii) na temat wdrażania nowatorskich i opartych o nowoczesne technologie metod kształcenia w szkołach – od elektronicznych podręczników poprzez tablice interaktywne, platformę e-learningową, laptopy, tablety, symulacje komputerowe, kończąc na różnorodnych narzędziach ułatwiających organizację procesu dydaktycznego. Uczestnicy wizyty studyjnej wspólnie zastanawiali się, jak być kreatywnym nauczycielem w epoce Facebooka i YouTube.

Nowoczesne technologie wyzwalają kreatywność

Wszyscy uczestnicy wizyty studyjnej postrzegają nieograniczony dostęp do zbioru ludzkiej wiedzy poprzez Internet jako ogromną zaletę dla dzisiejszej edukacji. Twierdzą, że sieć internetowa to doskonałe medium współdziałania między uczniami i nauczycielami. We wszystkich wspomnianych wyżej krajach realizuje się wiele różnych przedsięwzięć edukacyjnych, podczas których uczniowie i nauczyciele efektywnie wykorzystują cyfrowe zasoby dostępne na edukacyjnych platformach e-learningowych. Podczas spotkań i dyskusji prezentowano między innymi możliwości kreatywnego wykorzystania portalów społecznościowych i blogów do błyskawicznej i skutecznej komunikacji w trakcie działań zespołowych.

Podkreślano znaczenie nowoczesnych narzędzi informatycznych w prezentowaniu i analizie trudnych zagadnień edukacyjnych przekazywanych uczniom podczas zajęć. Ciekawym przykładem tego typu działania było wykorzystanie programu GeoGebra na lekcji matematyki. Uczniowie wykonując określone symulacje komputerowe, stawiali hipotezy i dowodzili twierdzeń.

Mocno zaznaczono również rolę e-learningu i blended learningu jako ogólnoświatowego trendu w doskonaleniu się nauczycieli. Platforma e-learningowa bardzo często stanowi dla nauczycieli wirtualną przestrzeń wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą. Uczestnicy tego rodzaju szkoleń funkcjonując w cyfrowych sieciach współpracy, wzajemnie się inspirowali do innowacyjnych działań edukacyjnych i wspólnie rozwiązywali kwestie problemowe.

Krzysztof Łysak

STUDY VISIT „DEVELOPING CREATIVITY THROUGH THE USE OF ICT IN LEARNING AND TEACHING”

Administrator: Świętokrzyskie In Service Teacher Training Centre

– The Department of EU Projects Innovation, and International Affairs

Date: 6–10.05.2013

The coordinator: Krzysztof Łysak

The main objective of the study visit was to exchange experience in the **creative** use of ICT in teaching and learning. The project was an opportunity for substantive discussion between representatives of different European countries (Finland, France, Spain, Greece, Slovakia, Italy, Turkey, Great Britain, Romania) on the implementation of innovative methods of education in schools – from electronic textbooks such as tablets, through the use of interactive e-learning platform, laptops, tablets, computer simulations, ending with a variety of tools to facilitate the organization of the educational process. The participants of the study visit discussed collectively how to become a creative teacher in the age of Facebook and YouTube.

Modern technologies liberate creativity

All participants of the study visit perceive the unlimited access to a collection of human knowledge through the Internet as a great advantage for today's education. They argue that the Internet network is a perfect medium of cooperation between students and teachers. In all the above-mentioned countries, there are carried out a number of different educational projects, in which students and teachers make effective use of digital educational resources available on e-learning platforms. During some meetings and discussions, were presented the possibilities of creative use of social networking portals and blogs to instant and effective communication during team activities.

All participants emphasized the importance of modern tools used while presenting and analyzing difficult issues in the classroom. An interesting example of this type of action was to use GeoGebra for math classes. Students completing specific computer simulations put the hypothesis and argued claims.

The role of e-learning and blended learning as a global trend in the development of the teachers was strongly indicated. E-learning platform very often constitutes virtual space for teachers to exchange experiences and share knowledge. The users of this kind of training operating within the digital networks of cooperation provide some inspiration for innovative education and collectively resolve problematic issues.

Translation: Izabela Krzak-Borkowska

„Identyfikacja i wspieranie uczniów zdolnych w Polsce”

Wizyta studyjna 7–11 maja 2012 r.

Organizator: Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach

Koordynator: Lidia Pasich

Uczestnicy: Węgry, Hiszpania, Turcja, Słowacja, Malta, Rumunia, Czechy, Słowenia.

Tematyka prezentacji, warsztatów, wizyt w szkołach, dyskusji dotyczyła problematyki wspierania dzieci i młodzieży uzdolnionej, a także identyfikacji potencjału uczniów. Uczestnicy poznali założenia i efekty projektów realizowanych przez ŚCDN – „Taki jak Mozart”, certyfikatu „Szkoła Pięknych Umysłów”, „Magia Matematyki MagMat”, „Świętokrzyski Turniej Matematyczny”, „Otwarta Twoja Kariera”, „Moje wymarzone miejsce pracy”. Ponadto poznali koncepcję realizacji konkursów przedmiotowych w województwie świętokrzyskim na poziomie szkół podstawowych i gimnazjów. Zwiedzili szkoły posiadające bogatą tradycję w pracy z uczniem zdolnym: Gimnazjum im. św. Jadwigi Królowej w Kielcach, Zespół Szkół Integracyjnych nr 4 w Kielcach, Państwową Szkołę Muzyczną I i II stopnia im. L. Różyckiego w Kielcach, Zespół Szkół Plastycznych im. J. Szermentowskiego w Kielcach.

Wśród gości znalazły się osoby, które cyklicznie uczestniczą w jedynych w swoim rodzaju międzynarodowych konferencjach organizowanych przez ECHA (European Council of High Ability). W czasie jednej z nich w Paryżu w 2010 r. pn. „Perspectives on the Evaluation of Giftedness: from Binet to today” autorka programu „Taki jak Mozart” Lidia Pasich reprezentowała ŚCDN i wystąpiła z wykładem pt. „Theoretical basis and organisation of the educational programme Just like Mozart”, który został opublikowany na stronie konferencji.

Efekt: Program „Taki jak Mozart” oraz inne działania ŚCDN zostały opisane w publikacji międzynarodowej pt. „International Horizons of Talent Support II Best Practices within and without the European Union”, edited by János Gordon Györi, Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, 2011 r. Natomiast sam program „Taki jak Mozart” został wyróżniony przez Europejskie Centrum Wspierania Talentów na międzynarodowej mapie talentów jako jeden z Talent Points.

W Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. L. Różyckiego w Kielcach
In L. Różycki State Music School of the first and the second level in Kielce

„Taki jak Mozart. Wspieranie i rozwijanie zdolności uczniów”

Wizyta studyjna 21–25 kwietnia 2008 r.

Organizator wizyty: Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach

Koordynator: Lidia Pasich

Uczestnicy: Północna Irlandia, Włochy, Turcja, Austria, Grecja, Szwecja, Walia.

Cel wizyty: zapoznanie uczestników ze sposobami i możliwościami diagnozowania uczniów, w tym zdolnych, prezentowanie rozwiązań dydaktycznych rozwijających uzdolnienia, wymiana doświadczeń z nauczycielami uczniów zdolnych.

Goście z krajów UE uczestniczyli w warsztatach opartych na programie „Taki jak Mozart” ukierunkowanych na diagnozę i rozwój uzdolnień, brali udział w obserwacji zajęć prowadzonych w szkołach odnoszących sukcesy w tym obszarze: Gimnazjum Sióstr Nazaretanek im. św. Jadwigi Królowej w Kielcach, Szkoła Podstawowa nr 28 w Kielcach, II Liceum Ogólnokształcące im. J. Śniadeckiego w Kielcach, VI Liceum Ogólnokształcące im. J. Słowackiego w Kielcach, Zespół Państwowych Szkół Plastycznych im. J. Szermentowskiego w Kielcach.

Projekt został wyróżniony jako przykład dobrej praktyki i opublikowany w materiałach promocyjnych FRSE.

Lidia Pasich

STUDY VISIT „IDENTIFYING AND SUPPORTING GIFTED CHILDREN IN POLAND”

7th–11th May 2012

The administrator of the visit: Świętokrzyskie In-service Teacher Training Centre in Kielce

The coordinator: Lidia Pasich

Participants: Hungary, Spain, Turkey, Slovakia, Malta, Romania.

The subject of the visit, workshops and visits at schools, discussion concerned the issue of supporting gifted children and youth as well as identification of children's potential. The participants got to know the results of the projects carried out by ŚCDN – „Like Mozart”, the certificate „The School of Beautiful Minds”, „The magic of Maths MagMat”, „Świętokrzyski Maths Tournament”, „Your Open Career”, „My Perfect Workplace” and others. Moreover, they learnt about the concept of implementation of subject competitions in the Świętokrzyskie Voivodeship at the level of primary schools and junior high schools. They visited schools which had rich tradition concerning work with a gifted student: St Hedwisch Junior High School, the Cluster of no 4 Integrated Schools in Kielce, L. Różycki State Music School of the first and the second level, Jan Szermentowski Cluster of Art School in Kielce.

The guests had an opportunity to both participate in interesting classes developing versatile abilities (academic and special – art), and talk on diagnostic and supportive activities in this field at different educational levels. There were people among the guests who cyclically took part in the exceptional international conferences organized by ECHA (European Council of High Ability). During one of them in Paris in 2010 entitled „Perspectives on the Evaluation of Giftedness: from Binet to today”, the author of the programme: „Like Mozart”, Lidia Pasich presented ŚCDN and gave a lecture, entitled „Theoretical basis and organisation of the educational programme Just like Mozart”, which was published on the website of the conference.

The result: The programme „Like Mozart” and other activities of ŚCDN evoked an interest and were depicted in an international scientific journal, entitled „International Horizons of Talent Support II Best Practices Within and Without the European Union”, edited by János Gordon Györi, Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, 2011. But, the programme „Like Mozart” itself was awarded by the European Talent Support Centre on the international map of talents as one of the Talent Points and is promoted by the Centre for Education Development in Warsaw as a paragon of work with a gifted student in Poland.

Translation: Sławomir Sobocki

STUDY VISIT „THE ONE LIKE A MOZART. SUPPORTING AND DEVELOPING STUDENTS' CAPACITY”

The administrator of the visit: Świętokrzyskie In-service Teacher Training Centre in Kielce

The coordinator: Lidia Pasich

Date of implementation: 21–25 April 2008

Participants: North Ireland, Italy, Turkey, Austria, Greece, Sweden, Wales.

Purpose of visit: to familiarize the participants with the methods and possibilities for pupils' diagnosis, including talented, presenting solutions, developing teaching abilities, the exchange of experiences with teachers of gifted pupils.

During the visit, a group of seven participants from EU countries participated in workshops based on the „The one like a Mozart” focused on the diagnosis and development of talents, took part in the observation of classes taught in schools successful in this area: The Sisters of Nazareth Gymnasium them to. St. Jadwiga in Kielce, Primary School No. 28 in Kielce, Secondary School named after J. Śniadecki in Kielce, VI High School named after J. Słowacki in Kielce, The complex of National Art Schools named after J. Szermentowski in Kielce. The project was awarded as an example of good practice and published in FRSE promotional materials.

Translation: Izabela Krzak-Borkowska

„Edukacja artystyczna dla rozwoju twórczości, kreatywności oraz kształtowania umiejętności odczytywania sztuki wizualnej”

Uczestnik wizyty: Aleksandra Potocka-Kuc, Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach

Organizator wizyty: Związek Artystów Słoweńskich, Słowenia

Wizyta studyjna dotyczyła edukacji artystycznej szeroko rozumianej – od edukacji plastycznej dzieci młodszych poprzez edukację kulturalną młodzieży i dorosłych, jak również arteterapię osób niepełnosprawnych. Uczestniczyliśmy w wykładach na temat: Jak sztuka może wspomóc kreatywność ucznia? Rola elementów graficznych w procesie nauki języków obcych. Jak sztuka wizualna może wpływać na kreatywność myślenia? Ciekawe projekty artystyczne na użytek edukacji osób niepełnosprawnych. Zastanawialiśmy się nad percepcją, ekspresją i recepcją sztuki. Doszliśmy do wniosków, iż kreatywność powinna być rozwijana na każdym poziomie edukacji, na każdym przedmiocie, a w osiągnięciu tego przyczynia się przedmiot plastyka, zajęcia artystyczne, wiedza o kulturze. Mimo różnic w systemach edukacji w Europie uczestnicy wizyty mieli świadomość wielkiej roli sztuki w życiu człowieka: od nauki symboli – piktogramów poprzez rzemiosło i profesjonalny warsztat do roli terapeutycznej sztuki.

Wartością dodaną wizyty było zorganizowanie dwóch warsztatów plastycznych (rysowaliśmy detale maszyn, malowaliśmy pejzaż) mających na celu dostarczenie uczestnikom przeżyć estetycznych i terapeutycznych.

Na uwagę zasługuje profesjonalne podejście organizatorów do tematu. Związek Artystów Słoweńskich zrzesza również nauczycieli plastyki, co zaowocowało wyjątkowym wyciecznym tematem i powiązania bezpośredniego teorii i praktyki.

Wizyta studyjna utwierdziła mnie w słuszności podejmowanych przeze mnie działań. Jestem autorem projektu „Wychowanie przez sztukę” skierowanego do nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej oraz ich uczniów, prowadzonego w jednym z kieleckich muzeów. Kontynuacją projektu jest forma doskonaląca „Słowo i obraz”. Projekt realizowany będzie poprzez seminaria problemowe, konferencje, warsztaty dla nauczycieli oraz lekcje muzealne dla uczniów prowadzone w Muzeum Diecezjalnym w Kielcach. Uczestnicy projektu będą mieli możliwość uczestnictwa w warsztatach plastycznych. Nauczyciel i uczeń dowiedzą się, jak przetwarzać słowo w obraz, na co zwrócić uwagę przy komponowaniu obrazu, jak wykonać exlibris, znak, monogram itp. Podobna problematyka była poruszana podczas wizyty studyjnej.

Najbardziej wartościowe aspekty wizyty:

1. Wykład Alenki Andrin „Rola obrazów i elementów graficznych w nauce języków obcych” podkreślający istotną rolę grafiki książkowej, piktogramów, ilustracji, animacji w nauce języków obcych.
2. Wykład połączony z prezentacją Alesa Sedmaka, prezesa Związku Artystów Słoweńskich. Byłam pod wrażeniem ilości prowadzonych projektów o charakterze międzynarodowym i ich zastosowania w gospodarce. Prelegent przedstawił rozwiązania artystyczne, które stały się produktami końcowymi, np. pomocami dydaktycznymi. Zachwyciła mnie ich jakość artystyczna i możliwości techniczne. Godna naśladowania jest wzajemna współpraca uczelni, naukowców i studentów, artystów plastyków i nauczycieli w czasie realizacji danego projektu. Zaangażowanie tych grup społecznych zaowocowało stworzeniem publikacji przeznaczonej dla dzieci słabowidzących i niewidomych czy albumu dotyczącego basenu Morza Adriatyckiego.

Aleksandra Potocka-Kuc

Plakat uczniowski / A student's poster

Szkola podstawowa w Koprze / The primary school at Kopr

„AN ART EDUCATION FOR THE DEVELOPMENT OF CREATIVITY, AND SHAPING SKILLS OF PERCEIVING VISUAL ART”

The participant of the study visit: Aleksandra Potocka-Kuc, Świętokrzyskie In-Service Teacher Training Centre in Kielce.

The administrator of the visit: The Artists' Union of Slovene, Slovenia.

The description of the visit:

The study visit concerned widely understood artistic education – the need for art education in case of younger children through the cultural education of young people and adults, as well as disabled arttherapy. We participated in lectures on: How art can support a student creativity? The role of graphical elements in the process of learning foreign languages. How the visual art can influence the creativity of thinking? Interesting art projects for the benefit of disabled education. Despite the differences in European education systems, the participants were aware of the great role of art in human life. Starting from the study of symbols – pictograms, through crafts and professional workshops ending with the role of art therapy. The added value of the visit was the organization of two art workshops, aimed at providing the participants with experience of aesthetic and therapeutic value.

The study visit reassured me in the rightness of actions taken by myself. I am the author of the project „Education through art” addressed to teachers of preschool and early childhood education along with their pupils. The next stage of my project is teachers' participation in workshops called „Word and Image”. The project will be implemented through problematic seminars, conferences, workshops for teachers and lessons in museum for pupils. The lessons will be held in the Diocesan Museum in Kielce.

The most valuable aspects of the visit:

Lecture of Alenka Andrin entitled „The role of images and visual elements in the learning foreign languages”, that emphasized the vital role of book graphics, pictograms, illustrations, animation in learning foreign languages.

Lecture combined with the presentation of Alesa Sedmak, the President of the Artists Union of Slovene „How could the traditional International Workshops (art educational activities for the people with special needs) in the village Kaverljag influence development of creativity and artistic / visual literacy”.

Translation: Izabela Krzak-Borkowska

„Jak zintegrować aktywność w dziedzinie kulturalnej i artystycznej w procesie uczenia się przez całe życie”

Wizyta w jednej ze szkół koło Vimmerby / The visit to one of the schools near Vimmerby

Wizyta studyjna

Vimmerby (Szwecja), 11–14 listopada 2013 r.

Uczestnik wizyty: Lidia Pasich – Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach (dziesięciu uczestników z krajów UE)

Cel wizyty: obserwacja zajęć w różnych typach szkół oraz instytucji kultury pod kątem realizacji edukacji kulturalnej i artystycznej, wymiana doświadczeń i dyskusje tematyczne z dyrektorami oraz z zespołami na-

uczycieli w poszczególnych placówkach.

Ciekawa obserwacja: miasto Vimmerby to miejsce zamieszkania Astrid Lindgren – słynnej szwedzkiej pisarki dla dzieci, autorki „Dzieci z Bullerbyn” i twórczyni zabawnej postaci dziewczynki Pippi Pończoszanki, której poświęciła cykl książek. Zbudowane przez władze miejskie muzeum poświęcone pisarce oraz ośrodek edukacyjno-rekreacyjny – Świat Astrid Lindgren – kreują charakter polityki edukacyjnej miejscowych władz, któ-

ra z miasta Vimmerby uczyniła ośrodek kulturalny, oferując całym rodzinom zgłębianie świata wykreowanych przez nią dziecięcych postaci. Czas organizacji wizyty studyjnej przypadł na okres realizacji tygodniowego projektu skupionego wokół postaci i twórczości pisarki, realizowanego przez wszystkie szkoły i instytucje w regionie. Warto przytoczyć, że podobna inicjatywa (ponad 20-letnia tradycja) pn. „Tydzień Kultury Języka” jest organizowana w województwie świętokrzyskim przez wszystkie instytucje kultury i wiele szkół, a jej celem jest przygotowanie uczniów do uczestnictwa w kulturze i wszechstronne zgłębianie języka ojczystego w różnych wymiarach i za pomocą różnorodnych form, w tym artystycznych. Uczestniczka wizyty – Lidia Pasich prezentowała walory tego projektu, wskazując na analogię ze szwedzkim rozwiązaniem.

Miasto Vimmerby znane jest z działalności szkoły artystycznej (Culture School), która współpracuje ze szkołami podstawowymi i gimnazjami w regionie w dziedzinie rozwijania talentów uczniów. Stanowi przykład niekonwencjonalnej współpracy, dzięki której społeczność uczniów prętnie uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych.

Warto dodać, że wszyscy uczestnicy wizyty podkreślali wartość edukacji kulturalnej i artystycznej jako zagadnień zaniedbanych przez programy szkolne i niedocenianych w zakresie budowania świata humanistycznych wartości i kształtowania więzi z własnym regionem. Co ciekawe; w szwedzkiej edukacji dba się o zachowanie właściwych proporcji pomiędzy edukacją humanistyczną a „technologiczną”, a nawet poszukuje się takich rozwiązań, aby technologia służyła rozwojowi kulturalnemu i duchowemu.

Lidia Pasich

HOW TO INTEGRATE ARTS AND CULTURAL ACTIVITIES IN LIFELONG LEARNING Vimmerby, 11–14 November 2013

The participant of the visit: Lidia Pasich – Świętokrzyskie In-service Teacher Training Centre in Kielce (10 participants from the EU countries).

The aim of the visit: class observation in different types of schools and cultural institutions paying special attention to implementation of cultural and arts education, skill-sharing, theme discussion with headteachers and teams of teachers in separate institutions.

An interesting observation: a town, Vimmerby is the place where Astrid Lindgren, a famous Swedish children's writer, the author of “Children from Bullerbyn” and the creator of a funny character Pippi Longstocking of whom she wrote a lot of books. A museum dedicated to the writer and an educational and recreational centre – the world of Astrid Lindgren – built by the municipality authority have created a nature of educational policy of the local authorities, which made Vimmerby become a cultural centre, offering whole families to go deep into the world of child characters created by her.

The time of the organization of the visit fell on the implementation of the one-week project focused on the writer herself and her artistic work, carried out by all the scho-

ols and institutions in the region. It is worth mentioning that a similar initiative (over 20-year tradition), entitled ‘A Week of Language Culture’ has been organized in the Świętokrzyskie Voivodeship by all the cultural institutions and a lot of schools and it aims at preparing pupils to participate in culture and explored mother tongue in depth in different dimensions and by various forms, including artistic ones. The participant of the visit, Lidia Pasich presented the advantages of the project, drawing an analogy between the Polish project and the Swedish one.

The town, Vimmerby is well-known for the activity of Culture School, which cooperates with primary schools, junior high schools in the region in the field of developing students' talents. It is an example of non-conventional cooperation, thanks to it, the community of students actively participate in cultural events.

It is worth mentioning that all participants of the study visit underlined the value of arts and cultural education as the issue neglected by school curricula and undervalued within the framework of building the world of humanistic values and developing bonds with their own region. What's interesting, in the Swedish education, they take care of keeping the appropriate proportions between the humanistic education and the technological one, and even look for such solutions to make technology serve cultural and spiritual development.

Translation: Sławomir Sobocki

Spotkanie z Europą

ZSP nr 2, Przedszkola i Gimnazjum im. Stanisława Staszica w Zagnańsku

Narodowy taniec turecki w wykonaniu gości z Turcji
National Turkish dance performed by guests from Turkey

Tytuły projektów:

„Miejsca kultu i tradycje – fundamentem Europy”

Kraje partnerskie: Turcja, Wielka Brytania, Francja.

„Doskonalenie podstawowych umiejętności poprzez wymianę kulturową”

Kraje partnerskie: Turcja, Bułgaria, Portugalia, Włochy.

„Przedszkolaki z inicjatywą – świat bajek krainą magicznych spotkań z wartościami”

Kraje partnerskie: Estonia, Litwa, Turcja, Włochy, Hiszpania, Grecja.

Koordynator: Dorota Starz

ZSP nr 2, Przedszkola i Gimnazjum im. Stanisława Staszica w Zagnańsku to jedyna szkoła w gminie Zagnańsk, która od 2008 roku realizuje europejskie projekty wymiany uczniów i nauczycieli w ramach programu LLP „Uczenie się przez całe życie”. W latach 2008–2010 szkoła realizowała projekt pt. „Miejsca kultu i tradycje – fundamentem Europy” we współpracy ze szkołami z Turcji, Wielkiej Brytanii i Francji. Kolejny projekt „Doskonalenie podstawowych umiejętności poprzez wymianę kulturową”, realizowany w latach 2011–2013, włączył do współpracy szkoły z Turcji, Bułgarii, Portugalii i Włoch. W tym roku Przedszkole przystąpiło do kolejnego programu Comenius pod hasłem „Przedszkolaki z inicjatywą – świat bajek krainą magicznych spotkań z wartościami”.

Udział w programach to nieoceniona ilość pozytywnych wrażeń, doświadczeń, emocji i przeżyć. Czas współpracy partnerskiej był doświadczeniem trudnym, ale bardzo pouczającym. Nauczyciele i uczniowie musieli sprostać barierom językowym i kulturowym. Z drugiej jednak strony otworzyliśmy się na nowe, staliśmy się bardziej tolerancyjni, niezależni. Pobyt w domu drugiego nauczyciela czy ucznia pozwolił nam lepiej zrozumieć kulturę, obyczaje i doskonalili język angielski. Nawiązaliśmy przyjaźnie, które trwają do dziś. Zacieśniliśmy kontakty z rodzicami i władzami gminy, którzy cały czas wspierali nasze działania. Młodzież udoskonaliła swój język, posługiwanie się technologią komunikacyjną, poznała bliżej kraje europejskie – ich język, geografię, historię, kulturę i sztukę. Dzieci rozwinęły swoje talenty aktorskie, taneczne, językowe. Stały się bardziej odpowiedzialne, wrażliwe na los drugiego człowieka. Wzrósł prestiż szkoły nie tylko w środowisku lokalnym. Staliśmy się rozpoznawalni w województwie, w kraju, słyszała o nas Europa. Nauczyciele mieli możliwość wymiany doświadczeń i wypracowania pomocy dydaktycznych, które można stosować na lekcjach. Prezentacje multimedialne przygotowane przez uczniów i nauczycieli zostaną wykorzystane na lekcjach i podczas dalszej współpracy zagranicznej. Niewątpliwie spotkanie z Europą jest dla nas zawsze wielkim i niezwykłym wydarzeniem.

Marzanna Moćko

MEETING TO EUROPE

Complex of Primary School No. 2, Kindergarten and Gymnasium in Zagnańsk

The titles of the projects:

„Sacred sites and traditions – the foundation of Europe”

The partner countries: Turkey, United Kingdom, France.

„Improving basic skills through cultural exchange”

The partner countries: Turkey, Bulgaria, Portugal, Italy.

„Different tales, common values with initiative children”

The partner countries: Estonia, Lithuania, Turkey, Italy, Spain, Greece.

The school coordinator: Dorota Starz

Complex of Primary School No. 2, Kindergarten and Gymnasium in Zagnańsk is the only school in Zagnańsk Commune that undertook and since 2008 has been participating in European student and teacher exchange projects within the Lifelong Learning Program. Our school has so far carried out two Comenius projects. In 2008–2010 we implemented Comenius project titled „Sacred sites and traditions – the foundation of Europe”. The second project „Improving basic skills through cultural exchange” was carried out in 2011–2013. This year our kindergarten teachers have engaged in another partnership Comenius project, titled „Different tales, common values with initiative children”. Our participation in the Comenius foregoing projects has given us invaluable amount of positive experience and offered a platform for the exchange of best teaching practice and ideas. A lot of our pupils and teachers have crossed European borders for a unique learning experience. Both pupils and teachers got a broader outlook and learnt new ways of working together and to communicate in a language which is not their mother tongue. The whole time of our partnership collaboration demanded a lot of hard work and involvement and was not always easy but it was for sure eye-opening and illuminating. We have become more tolerant, independent and open-minded. Staying with the host families of both the teachers and students gave us a good chance to get to know the different cultures and local customs and also provided us with a great opportunity to practice our foreign language skills. Pupils, apart from improving their foreign language competence and discovering other countries and cultures, made new friends and raised their self-confidence. Our students have developed their talents as actors and dancers. Parents welcomed the projects as a chance to provide their children with a unique opportunity to develop their knowledge. We have learned dances and choreographies which are still made alive during our school events and activities. Our students improved their ICT skills, language skills and their knowledge of different European countries. Our pupils have become more aware, responsible and sensitive. Our school raised its status and gained new prestige not only on the local ground. We have become known and recognizable on the province level and we will be also remembered in different parts of Europe. Our teachers have had the opportunity to exchange their teaching experience and educational tools they can still make use of in the classroom. The PowerPoint presentations and demos prepared by the teachers and students may be used at school and during our future exchange programs. Each of our encounters with Europe has been a great, unusual and fascinating experience and has actively involved a lot of people to the advantage of our whole community.

Translation: Complex of Primary School No. 2, Kindergarten and Gymnasium in Zagnańsk

W poszukiwaniu metod twórczych

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Daleszycach

Tytuł projektu:

„Mozaika wielobarwnych fantazji”

Kraje partnerskie: Anglia, Włochy, Rumunia, Turcja, Hiszpania.

Koordynator projektu: Sredno Obshtoobrazovatelno Uchilishte „Dimitartalev” – Bulgaria.

Koordynator szkolny: Magdalena Baćkowska

Celem projektu, realizowanego w latach 2011–2013, było szukanie metod, które promują myślenie twórcze uczniów, co skutkowało ciekawymi pomysłami i interesującymi inspiracjami, by odkrywać świat wyobraźni i fantazji. Nauczyciele zrealizowali 13 zagranicznych mobilności, natomiast uczniowie zrealizowali wiele ciekawych zadań na terenie szkoły. Wykonywali prezentacje multimedialne, przygotowali inscenizację „Kopciuszka” w wersji angielskiej, tworzyli plakaty o krajach partnerskich, pisali anegdoty o szkole w języku angielskim, wykonywali zagadki o zimie i krzyżówki o wiosnie, acrostics ze słowami kluczowymi „lato” i „jesień”, wiersze o przyjaźni, tworzyli układankę ze słowem kluczowym „przyjaźń”, uczestniczyli w konkursie wiedzy o Unii Europejskiej. Uczniowie wymienili również kartki świąteczne z przyjaciółmi ze szkół partnerskich.

Uczestnictwo w projekcie przyniosło wiele korzyści. Zostały wprowadzone innowacyjne metody, które przyczyniły się do poprawy jakości nauczania. Wspólne działania i inicjatywy wpłynęły na podniesienie samooceny nauczycieli i uczniów jako obywateli zjednoczonej Europy. Z pewnością projekt wpłynął na wzrost prestiżu szkoły w środowisku lokalnym i wzrost zaangażowania rodziców w życie szkoły.

Pasjonująca podróż po krajach Unii Europejskiej

Szkoła Podstawowa

im. M. Soltysia „Barabasa” w Daleszycach

Tytuł projektu:

„Podróżymy z wehikułem czasu po naszym kraju – przed Unią Europejską i po”

Kraje partnerskie: Niemcy, Łotwa, Portugalia, Rumunia, Turcja, Szkoła Podstawowa nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi w Wołominie – Polska.

Szkoła koordynująca: Peiramatiko Oloimero Dimotiko Sxoleio Kampou „P. Chiotis” Zakynthos – Grecja.

Koordynator szkolny: Magdalena Baćkowska

Projektowa grupa partnerska odbyła pasjonującą podróż przy wykorzystaniu wehikułu czasu: wystartowała z odległej przeszłości, sprzed Unii Europejskiej, poprzez dynamiczną teraźniejszość po obiecującą przyszłość. Wyprawa trwała dwa lata (2008–2010). Każda ze szkół poznawała historię, tradycje, technikę, kulturę, społeczeństwo, ekonomię, języki krajów partnerskich.

W trakcie projektu przygotowano przewodnik po najciekawszych zakątkach regionu, dzieci wykonały prace „Moja tożsamość narodowa”, opracowano legendy i bajki w języku angielskim, nagrano płyty CD z tradycyjną i nowoczesną piosenką polską, wykonano kartki świąteczne, którymi wymienili się partnerzy projektu, zorganizowano wizytę delegacji 24 nauczycieli z krajów partnerskich, przygotowano prezentacje multimedialne: polskie rękodzieło oraz tradycyjne polskie tańce. Uczniowie mogli również uczestniczyć w videokonferencjach z uczniami ze szkół partnerskich, co było prawdziwą innowacją w procesie nauczania.

IN SEARCH OF CREATIVE METHODS

School and Pre-School Complex in Daleszyce

The title of the project:

„Mosaic of variegated fantasies”

The partner countries: England, Italy, Romania, Turkey, Spain.

Coordinating school: Sredno Obshtoobrazovatelno Uchilishte „Dimitartalev” – Bulgaria.

The school coordinator: Magdalena Baćkowska

The main objective of the project „Mosaic of variegated fantasies”, implemented by the School and Pre-School Complex in Daleszyce in 2011–2013, was to seek the methods that provoke students’ creative thinking. The teachers took part in 13 foreign mobilities, while the students were involved in a lot of interesting ideas for the school. They developed multimedia presentations, prepared performance „Cinderella” in English, did some works of art dedicated to the subject „My favorite literary character”, created posters presenting partner countries, wrote anecdotes about the school in English, and many others. The teachers carried out demonstration lessons for teachers of partner countries visiting our school. The students prepared an artistic program showing the project activities. By participating in the project, there were introduced a lot of innovative methods, which have helped to improve the teaching quality. The diverse educational activities motivated the students to join creative activities, and let students feel as the citizens of United Europe.

A FASCINATING JOURNEY THROUGH THE COUNTRIES OF THE EUROPEAN UNION

The Primary School named after M. Soltysiak „Barabbas” in Daleszyce

The title of the project:

„Let us travel with the „Time-Machine” in our country before and after the EU”

The partner countries: Germany, Latvia, Portugal, Romania, Turkey, Integrated Primary School No. 7 in Wolomin – Poland.

Coordinating school: Peiramatiko Oloimero Dimotiko Sxoleio Kampou „P. Chiotis” Zakynthos – Greece.

The school coordinator: Magdalena Baćkowska

Within the partnership in the project „Let us travel with the Time-Machine in our country before and after the EU”, the Primary School named after M. Soltysiak „Barabbas” in Daleszyce in 2008–2010, participated in an exciting trip using the time machine. The journey covered the distant past, before joining the European Union, through dynamic present, towards promising future. Each school engaged in the project got to know the history, traditions, technology, culture, society, economics, and languages of the partner countries. Within the project there were developed such outcomes as: a guide to the most interesting parts of the region entitled „My national identity”, legends and fairy tales in English, a CD of traditional and modern Polish songs. The students could also participate in videoconferences with students from partner schools, which was a real innovation in the teaching process.

This kind of work provides schools with an opportunity to explore the diversity of cultures and European societies. It ensures the European dimension of education, gives an opportunity to share knowledge about different learning styles, improve teachers’ knowledge, skills and competences, especially in the field of intercultural education.

Translation: Izabela Krzak-Borkowska

„Jeśli chcesz zobaczyć piękno świata, najpierw musisz je dostrzec w sobie”

Szkoła Podstawowa nr 2 w Kielcach

Tytuł projektu:

„Jeśli chcesz zobaczyć piękno świata, najpierw musisz je dostrzec w sobie”

Kraje partnerskie: Litwa, Rumunia, Malta, Włochy.

Koordinator: Magdalena Moskwa

Od sierpnia 2009 r. do czerwca 2011 r. Szkoła Podstawowa nr 2 w Kielcach realizowała projekt w ramach programu Comenius „Jeśli chcesz zobaczyć piękno świata, najpierw musisz je dostrzec w sobie”. Współpracowaliśmy ze szkołami z Širvintos na Litwie, Mioveni w Rumunii, St. Paul's Bay na Malcie i ze słoweńską szkołą w Trieście we Włoszech. Zrealizowaliśmy 34 mobilności (w tym 20 uczniów), odbyło się sześć spotkań (dwa w Polsce). Myślą przewodnią całego projektu było poszukiwanie piękna w sobie i innych ludziach oraz zaangażowanie sztuki w czynienie dobra. Miała ona pomóc uczestnikom zmienić się na lepsze, dać im szansę pokazania bogactwa ich osobowości.

Uczestnicząc w projekcie, uczniowie, rodzice i nauczyciele mieli możliwość rozwijania swoich zainteresowań. Zorganizowano koło plastyczno-techniczne, warsztaty artystyczne, taneczne, wystawiono sztukę teatralną „Kopciuszek”, „Jasełka”. Uczniowie wzięli udział w konkursach fotograficznych: „Piękno natury” i „Piękno 4 pór roku”, tworzyli puzzle z własnych zdjęć, zaprojektowali T-shirty oraz propozycje do logo projektu. Wydany został kalendarz z rysunkami własnymi dzieci, broszurka z wierszami i ilustracjami dzieci „Czyż to nie piękne?”, śpiewnik, do którego uczniowie wybrali ulubione piosenki o urodzie świata, tomik wierszy „Wspaniały świat dzieciństwa”, słowniczek wielojęzyczny, zbiór „Baśniowych zadań matematycznych”. W naszej szkole został także zorganizowany kurs języka angielskiego dla nauczycieli. Aby zwrócić uwagę środowiska na różne problemy społeczne, uczniowie wraz z rodzinami i nauczycielami wzięli udział w wielu akcjach charytatywnych, pomagali w schronisku dla zwierząt, przygotowali paczki dla ubogich na święta. Aby nasi partnerzy mogli jak najlepiej poznać kulturę i tradycję Polski, przygotowaliśmy dla nich gazetki o polskich zwyczajach, prezentacje o naszym mieście, regionie, kraju, a także miniprzehodniki z najważniejszymi informacjami i legendami, które zostały zamieszczone na stronie projektu. Nawiązana została komunikacja między uczniami (e-maile, Skype, chat session). Wiele przyjaźni nawiązanych w trakcie realizacji przetrwało do dziś. Efekty naszej pracy można oglądać na stronie:

http://www.europeansharedtreasure.eu/detail.php?id_project_base=2009-1-PL1-COM06-05382

**IF YOU WANT TO SEE THE BEAUTY OF THE WORLD,
FIRST YOU HAVE TO FIND IT IN YOURSELF**

Primary School No. 2 in Kielce

The title of the project:

„If you want to see the beauty of the world, first you have to find it in yourself”

The partner countries: Lithuania, Romania, Malta, Italy.

The coordinator: Magdalena Moskwa

The world is like a mirror as the good we find in others flourishes in us; the faults we find in others may have been caused by us. When we are satisfied everything seems more beautiful. To become happy, satisfied we have to see the best in other people. Let's be generous, helpful and we give to ourselves! Let's admire the beauty of the world! Let's appreciate other people and we will find new friends! We decided to propose this project to help us become better, happier, more creative and self-confident. Our students prepared art events (drama, song contests, picture auctions, photo exhibitions), wrote poems, painted pictures, organized charities. The aim was to turn public opinion to some social problems like elderly people, sick children or homeless animals. So the main idea of the project was employing art to help children not only to improve themselves, but also to solve some social problems. It means giving them chance to show the beauty of their personalities. They were able to work on their hobbies (singing, music, painting) and learn new skills (ex. staging a play, designing a logo). It was a project about empathy, generosity, creativity and love!

Translation: Primary School No. 2 in Kielce

Czarownice – ręcznie wykonane prezenty dla przyjaciół w Rumunii
Witches – the hand-made gifts for our friends from Romania

Przywitanie chlebem i solą w Rumunii / Warm greeting in Romania

Dekoracja bajkowa „Fairy tales month” / The fabulous decoration „Fairy tales month”

Jak owocnie współpracować ze szkołami europejskimi?

Festyn sportowy z udziałem uczniów szkół partnerskich projektu „Europa bez barier”
Sport festival involving students partnership of the project „Europe Without Barriers”

Gimnazjum w Morawicy

Projekt: „Europa bez barier”. **Kraje partnerskie:** Hiszpania, Bułgaria, Turcja.

Projekt: „Zagrajmy razem jak zwykły grać dziadek!”. **Kraje partnerskie:** Estonia, Belgia, Portugalia, Słowenia.

Koordinator: Jacek Kuzia – dyrektor Gimnazjum

Gimnazjum w Morawicy realizowało dwa projekty Comenius. Pierwszy z nich „Europa bez barier” (EUWIBA) realizowany był w latach 2007–2009. Wokół idei „Europy bez barier” zjednoczyły się cztery szkoły: z Ceuti w Hiszpanii, Lovech w Bułgarii, Bilecik w Turcji oraz nasza placówka. Podejmowanie wspólnych działań służyło kształtowaniu w młodych Europejczykach postawy tolerancji, szacunku wobec odmienności kulturowej, religijnej i narodowościowej, przy jednoczesnym zaakcentowaniu wspólnych korzeni łączących mieszkańców naszego kontynentu. Współpraca szkół partnerskich opierała się m.in. na wspólnym tworzeniu dwóch stron internetowych, opracowaniu talii kart z wartościami europejskimi, wydawaniu gazетки „Euwiba Times” w pięciu językach, przygotowaniu przedstawienia „Tańce i piosenki Europy”, wystawionego podczas spotkania w Hiszpanii.

Realizację drugiego projektu „Zagrajmy razem jak zwykły grać dziadek!” zakończyliśmy w 2013 roku. Oprócz Gimnazjum w Morawicy w projekcie uczestniczyły szkoły: z Sõmeru w Estonii, Liege w Belgii, Fundao w Portugalii oraz Fram w Słowenii. Głównym celem projektu było skłonienie młodzieży do odejścia od ekranu telewizora i komputera; ukazanie jej walorów realnego świata, w którym młodzi ludzie ze sobą grają, bawią się, śpiewają i uprawiają różne dyscypliny sportu. Jednocześnie jednym z priorytetów było skoncentrowanie się na komunikacji uczniów ze starszym pokoleniem, czemu sprzyjały zadania dotyczące popularnych niegdyś gier. W wyniku wspólnych przedsięwzięć powstały m.in.: „Podręcznik do nauki europejskich gier dawnych” opracowany w sześciu językach, filmy „Dawne gry mojego kraju”, rekwiizyty do gier, wspólna strona internetowa projektu.

W obu projektach uczniowie prowadzili korespondencję tradycyjną oraz za pomocą komunikatorów dostępnych w sieci. Ponadto powstały liczne prezentacje, filmy, multimedialne przewodniki po regionie, wystawy, albumy, którymi wymieniali się szkoły partnerskie. W maju 2008 roku z tygodniową wizytą w naszym gimnazjum gościli nauczyciele i uczniowie z Hiszpanii, Bułgarii i Turcji, zaś w październiku 2012 r. z Estonii, Belgii, Słowenii i Portugalii. Gimnazjaliści z Morawicy uczestniczyli w wyjazdach do Hiszpanii i Estonii. Nauczyciele biorący udział w wizytach prowadzili w szkołach partnerskich lekcje kulturowe oraz warsztaty, dzięki którym uczniowie poszerzyli swą wiedzę i zrozumieli, jak ważna w dzisiejszych czasach jest znajomość języków obcych.

Efektywne wdrażanie obu projektów było możliwe dzięki wypracowaniu skutecznego sposobu komunikowania się i współpracy nauczycieli, uczniów, rodziców, dyrekcji oraz niepedagogicznych pracowników szkoły. Za szczególnie cenne w zakresie wychowania uznajemy organizowanie spartakiad sportowych, turnieju „Zagrajmy jak za dawnych lat”, „Festiwalu Dawnych Gier i Zabaw Europejskich” oraz debaty pokoleń „Rodzina i wartości w zmieniającym się świecie”. W trakcie tych imprez udało nam się skupić wokół wspólnego celu naszych uczniów, ich rodziców, dziadków, pradiadków, nauczycieli i przedstawicieli środowiska lokalnego. Młodzież przekonała się, że różnorodność kulturowa i język nie stanowią bariery w komunikacji; że od starszego pokolenia można się wiele nauczyć i można się razem doskonale bawić. Realizacja zadań projektowych przyczyniła się także do zacieśnienia współpracy szkoły z lokalnymi artystami, którzy prowadzili dla uczniów warsztaty w ramach Tygodnia Comeniusa. Za realizację projektu EUWIBA Narodowa Agencja Programu Comenius przyznała naszemu Gimnazjum status „Przykładu dobrej praktyki”.

Mariola Kosztolowicz – wicedyrektor Gimnazjum w Morawicy

HOW FRUITFULLY COOPERATE WITH EUROPEAN SCHOOLS?

The Gymnasium in Morawica

The project: „Europe Without Barriers”

The partner countries: Spain, Bulgaria, Turkey.

The project: „Let’s play together like Grandpa!”

The partner countries: Estonia, Belgium, Portugal, Slovenia.

The project coordinator: Jacek Kuzia – The principal of Gymnasium

Nowadays, the Gymnasium in Morawica carries out two Comenius projects. The first one is called „Europe Without Barriers” (EUWIBA). There are four European schools involved in the project: the Ceuti in Spain, Lovech in Bulgaria, Bilecik in Turkey and our Gymnasium. The actions within the project are aimed at shaping young Europeans’ attitudes of tolerance, respect for diversity of culture, religion and ethnic, along with emphasizing common roots, linking the inhabitants of our continent. The Cooperation among partner schools applies common creation of two websites, development of a deck of cards applying European values, issuing Euwiba Times newsletters in five European languages, and preparation of dance and song performance, that was presented during the meeting in Spain. For the project EUWIBA Comenius National Agency granted the Gymnasium the status of „Example of good practice”.

In the second project, „Let’s play together like Grandpa!”, the following schools got associated: the Sõmeru in Estonia, Liege in Belgium, Fundao in Portugal and Fram in Slovenia. The main objective of the project was to persuade young people to move away from the television and computer in order to show the advantages of real world, where young people play, sing and practice different sports. At the same time one of the priorities was to focus on students’ communication with the older generation, which was supported by the tasks related to the once popular games. As the result of the project, there were created „The Textbook of former European games” developed in six languages, movies „The old game of my country”, along with games props, that were shared on the project website.

Translation: Izabela Krzak-Borkowska

Comenius i eTwinning – dwie wielkie szanse dla uczniów

Gimnazjum im. Jana Pawła II w Daleszycach

Tytuły projektów Comenius:

„Rozwój uczniów poprzez warsztaty marzeń”

Kraje partnerskie: Węgry, Turcja, Rumunia, Włochy i Bułgaria.

„Matematyka jest wszędzie”

Kraje partnerskie: Turcja, Rumunia, Włochy, Islandia, Litwa.

Koordinator projektów Comenius: Katarzyna Szczepaniak.

Projekty eTwinning

Kraje partnerskie: Grecja, Hiszpania, Słowacja, Wielka Brytania, Bułgaria, Rumunia, Turcja.

Koordinator projektów eTwinning: Bożena Kraj.

Podczas pobytu w Polignano we Włoszech / When staying at Polignano, Italy

Gimnazjum im. Jana Pawła II w Daleszycach stawia na nowoczesne, niekonwencjonalne sposoby przekazywania wiedzy swoim wychowankom, dlatego chętnie bierze udział w projektach edukacyjnych. W latach 2007–2013 realizowaliśmy dwa projekty w ramach programu Comenius i wiele pomniejszych w ramach eTwinning. Pierwszy Comenius trwał dwa lata (2009–2011) i nosił nazwę „Rozwój uczniów poprzez warsztaty marzeń”. Główne zadanie dotyczyło analizy problemów globalnych o charakterze ekologicznym. W efekcie realizacji projektu w szkole odbyły się: konferencja prasowa na temat kreatywnego rozwiązywania problemu zanieczyszczenia środowiska, psychodramy w języku angielskim, konkurs plastyczny pod hasłem „Pokaż mi swoje serce i duszę”. Wydano również kalendarz promujący umiejętności plastyczne gimnazjalistów oraz gazetkę „Carpe diem – mój wolny czas”. Drugi program „Matematyka jest wszędzie” realizowaliśmy w latach 2011–2013. Postanowiliśmy razem z przyjaciółmi z innych krajów udowodnić, że matematyka znajduje zastosowanie w muzyce, sztuce, sporcie, przyrodzie i tańcu. W wyniku pracy nad projektem nagrano na płytę CD lekcje matematyki przeprowadzone przez nauczycieli naszego gimnazjum, wydano książkę opisującą związek matematyki z innymi przedmiotami, przeprowadzono konkurs plastyczny na temat śladów tej nauki w przyrodzie, klasy drugie tworzyły rzeźby mówiące o tym, że wystarczy szeroko otworzyć oczy, a łatwo zauważyć, że matematyka to tak naprawdę nasza codzienność.

Dopelnieniem europejskich działań w ramach programu LLP „Uczenie się przez całe życie” są projekty eTwinning realizowane podczas zajęć Europejskiego Klubu Językowego TIK. Ich realizacja polega na współpracy szkół bliźniaczych poprzez stronę internetową oraz platformę eTwinning.net. Z naszymi partnerami realizowaliśmy projekty artystyczne o formule konkursowej: Music Awards, Eurodance 2010 i 2011 oraz projekty interdyscyplinarne: Our creative world of inspiration, Epostcards from Europe, My town in the old times, Eureka, Dish Stories, My country through painting. Powstało dziewięć blogów edukacyjnych zawierających kilkadziesiąt artykułów, kilkadziesiąt prezentacji w programach PowerPoint, Prezi, Animoto, MovMaker, zestawy kart Flashcards, plakaty interaktywne, cyfrowe mapy mentalne, elektroniczne tomiki poezji, lekcje, scenariusze, wykłady itp.

Do najważniejszych efektów projektów należy: poszerzenie wiedzy i umiejętności językowych uczniów w kontaktach z kolegami z innych krajów, zdobywanie wiedzy o krajach partnerskich – ich kulturze, tradycji, zabytkach – poprzez udział w konkursach i wymianie partnerskiej, zawarcie nowych przyjaźni, wymiana doświadczeń. Projekty nauczyły młodzież przede wszystkim kreatywności, samodzielności w poszukiwaniu oryginalnych rozwiązań, autoprezentacji, samodyscypliny i współpracy z grupą rówieśniczą.

COMENIUS AND ETWINNING

– TWO BIG OPPORTUNITIES FOR STUDENTS

The Gymnasium named after John Paul II in Daleszyce

The titles of the projects:

„The development of students through dream workshops”

The partner countries: Hungary, Turkey, Romania, Italy, Bulgaria.

„Math is Everywhere”

The partner countries: Turkey, Romania, Italy, Iceland, Lithuania.

The coordinator of Comenius projects: Katarzyna Szczepaniak.

Projekty eTwinning

The partner countries: Greece, Spain, Slovakia, United Kingdom, Bulgaria, Romania, Turkey.

The coordinator of eTwinning projects: Bożena Kraj.

The Gymnasium named after John Paul II in Daleszyce focuses on modern, unconventional ways of transferring the knowledge among the pupils. That is why the students are so eager to take part in educational projects within Comenius and eTwinning program. The school has friends all over the Europe, and thanks to eTwinning projects in Tunisia as well. We extend linguistic knowledge in the field of interdisciplinary erudition of ICT. We try to develop and promote students' talents, solve global problems and teach creativity. We are pleased that the outcomes of Comenius projects entitled „Development of students through dream workshops”, „Math is Everywhere” are used as a valuable material for the educational process. Some of our eTwinning projects are distributed as good practices in other schools, as well as on the websites of the Kielce Board of Education and the Centre for the Development of Education in Warsaw. Some eTwinning projects *Music Awards*, *Eurodance 2010–2011*, *Our creative world of inspiration*, *Epostcards from Europe*, *My town in the old times*, *Eureka*, *Dish Stories*, *My country through painting* were awarded with nine National and European Quality Labels. The English lesson on the project *My country through painting*, led by the use of LdL method, won the award in the National Competition „Got Talent”, organized by ORE. The project was in the semi-finals of the National Youth Entrepreneurship Competition „The idea of 2012”. The activities within the European Club of ICT Languages, carried within eTwinning program, got to the finals of the National Competition of Innovative Schools and Teachers 2012/2013. They are also promoted on the global educational platform „Partners in Learning”. Dr Chris Gerry, British educator, co-creator of innovative solutions in the British education, has encouraged us to share good practice through series of articles. The two of them, „It's for a project or not – that is the easy question” and „Is curiosity creative” aroused great interest in the concept of eTwinning projects in terms of modern solutions and their educational dimension. In 2013, the coordinator of these activities received the degree in National Competition FRSE „Eduinspiration” and as an ambassador for the Świętokrzyskie province promotes European action in the country and the region.

Translation: Izabela Krzak-Borkowska

Wzajemna tolerancja poprzez unijny program edukacyjny

Podczas wizyty studyjnej w Hanowerze / During the study visit in Hannover

Zespół Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 4 w Kielcach

Tytuły projektów:

„Europodróż po nowych krajach członkowskich Unii Europejskiej”

Kraje partnerskie: Niemcy, Hiszpania.

„Przyjaźń przez sport”

Kraje partnerskie: Niemcy, Słowacja, Wielka Brytania.

Koordinator: Przemysław Miłoś

Zespół Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 4 w Kielcach od wielu lat uczestniczy w wielu europejskich programach edukacyjnych. Jednym z nich jest Socrates Comenius. W latach 2004–2007 w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej uczniowie gimnazjum wraz z koleżankami i kolegami z Niemiec i Hiszpanii z sukcesem realizowali program pt. „Europodróż po nowych krajach członkowskich Unii Europejskiej”. W bieżącym roku szkolnym placówka nasza kończy realizację kolejnego projektu pt. „Przyjaźń przez sport”. Pomysł przystąpienia do obecnego programu zrodził się na początku 2011 roku z inicjatywy pani dyrektor Marii Kalit, która postanowiła zachęcić grupę nauczycieli do opracowania szczegółowego planu jego realizacji. Miał on przynieść wymierne korzyści dla uczniów, nauczycieli i samej placówki oświatowej. Stwarzał szansę wypromowania szkoły za granicą i wzbogacenia istniejącej bazy dydaktycznej. Obecnie uczniowie klas młodszych Szkoły Podstawowej nr 11 kontynuują ideę Comeniusa, realizując projekt z rówieśnikami z Hanoweru, Bratysławy oraz dwóch szkół z Wielkiej Brytanii. Dotychczas udało nam się zrealizować dwa spotkania: w Polsce oraz w Niemczech. W każdym z nich brały udział 4-osobowe mieszane drużyny sportowe klas drugich i trzecich szkół pod-

stawowych – każdorazowo 16 zawodników wraz z nauczycielami. Uczniowie uczestniczyli w rywalizacji sportowej – miniolimpiadzie nawiązującej do XXX Letnich Igrzysk Olimpijskich w Londynie w 2012 r. Celem pierwszoplanowym było nawiązanie bezpośredniego kontaktu pomiędzy uczniami z Polski, Niemiec, Słowacji oraz Wielkiej Brytanii biorącymi udział w projekcie. Nauczyciele natomiast mogli w pełniejszy sposób porozmawiać na tematy dotyczące nie tylko programu, nad którym pracujemy, ale również o codziennym życiu i pracy nauczycieli polskich, niemieckich, słowackich i brytyjskich. Jednym z ważniejszych poruszanych tematów był problem funkcjonowania w społeczeństwie uczniów z różnymi dysfunkcjami (wszystkie placówki biorące udział w projekcie pracują z takimi osobami). Spotkania nauczycieli zaowocowały nawiązaniem pełniejszej przyjaźni oraz wzrostem wzajemnego zaufania. Nauczyciele oraz uczniowie mogli w praktyce życia codziennego „szlifować” język angielski. W czasie wizyty w Hanowerze poznaliśmy również specyfikę pracy w szkole niemieckiej, mieliśmy możliwość zwiedzenia klas, porozmawiania z wieloma nauczycielami, obejrzenia lekcji języka angielskiego, historii, geografii. Informacje i doświadczenia zdobyte podczas tego wyjazdu przekazaliśmy nauczycielom w Polsce podczas rady pedagogicznej, uczniowie natomiast podczas lekcji swoim kolegom i koleżankom. Ten pierwszy wyjazd zagraniczny zaowocował również wzrostem zainteresowania nauczycieli nauką języka angielskiego, a uczniów programem unijnym realizowanym w naszej szkole. Z pewnością postaramy się o realizację kolejnego projektu w następnych latach.

MUTUAL TOLERANCE THROUGH EDUCATIONAL UNION PROGRAMME

The Integration School Complex No. 4 in Kielce

The titles of the projects:

„Eurotrip through new European Countries”

The partner countries: Germany, Spain.

„Friendship through fitness”

The partner countries: Germany, Slovakia, United Kingdom.

The coordinator: Przemysław Miłoś

The Integration School Complex No. 4 in Kielce – is a school, in which disabled students, with different learning dysfunctions of mutual tolerance, want to exchange experience with similar schools in Europe through running educational programs. It helps to break stereotypes applying people with disabilities, their place and the role in modern society. In 2004–2007, when Poland joined the European Union, the students together with colleagues from Germany and Spain have successfully followed a program called „Eurotrip through new European Countries”. In the current school year, our institution is completing another project „Friendship through fitness”. This project contributes to better integration of disabled with non-disabled people through some direct interaction and sport competitions.

Translation: Izabela Krzak-Borkowska

Orientacja zawodowa w Europie

Gimnazjum nr 5
im. Bohaterów Westerplatte
w Kielcach

Tytuł projektu:

„Orientacja zawodowa w Europie”

Kraje partnerskie: Rumunia i Francja.

Koordynator: Michał Dyląg

W latach 2005–2008 Gimnazjum nr 5 im. Bohaterów Westerplatte w Kielcach brało udział w międzynarodowym programie Socrates Comenius. Nasz projekt realizowany w ramach tego programu nosił tytuł „Orientacja zawodowa w Europie (L'orientation en Europe)” i był projektem rozwoju szkoły. W projekcie uczestniczyły, oprócz naszej szkoły, dwie szkoły z Rumunii (z Bukaresztu i Dorohoi) i jedna z Francji (z Le Mans). Ta ostatnia była koordynatorem całego projektu.

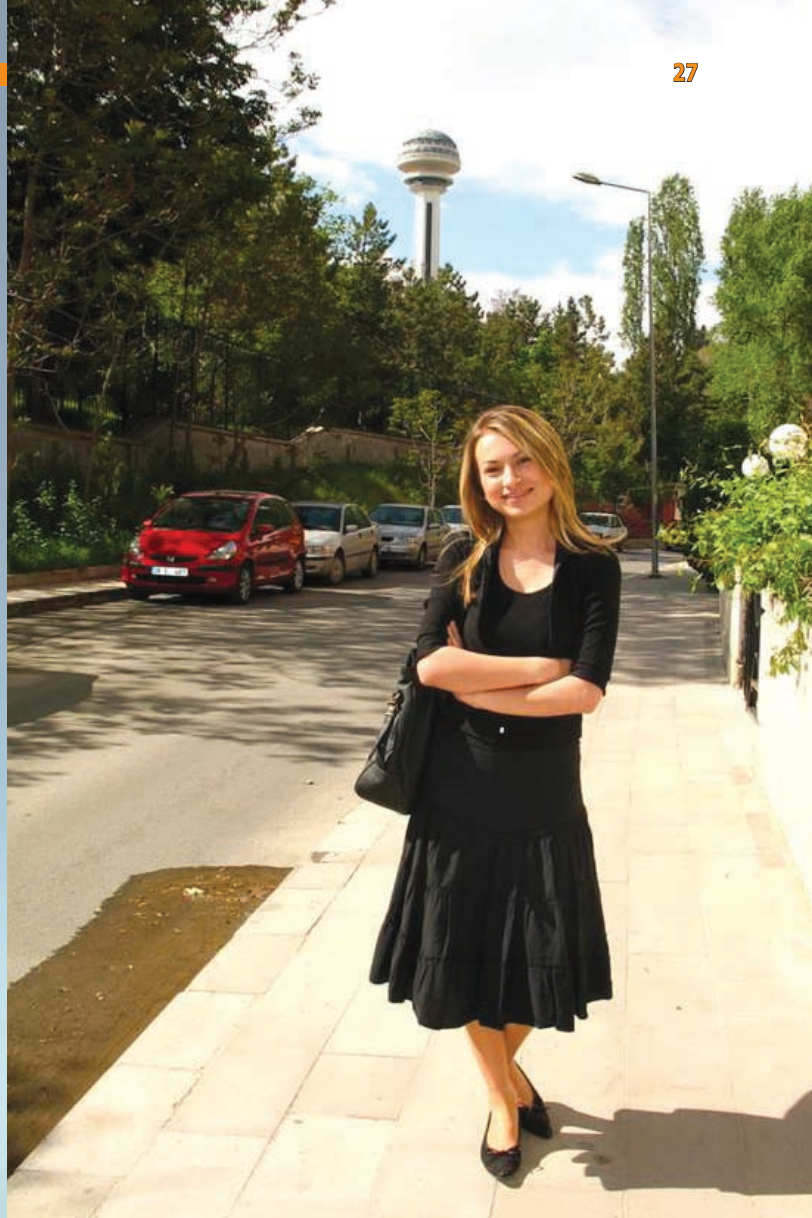
W trakcie trzech lat trwania projektu jego uczestnicy zajmowali się systemem planowania kariery zawodowej ucznia w Europie przy końcu jego obowiązkowej edukacji szkolnej. Nauczyciele i uczniowie dzielili się doświadczeniami i wiedzą dotyczącą orientacji zawodowej w szkole. W celu poszerzenia wiadomości o Europie uczestnicy zbierali informacje o systemie orientacji zawodowej w innych państwach. Jednym z celów projektu było określenie czynników mających wpływ na planowanie kariery uczniów (pochodzenie społeczne, płeć, własna świadomość, postrzeganie różnych zawodów itp.). Podczas roboczych sesji uczestnicy projektu odwiedzali szkoły, centra planowania kariery i wybrane firmy, brali udział w zajęciach w szkołach. Dzięki projektowi zarówno uczniowie, jak i nauczyciele mieli możliwość poznać system edukacji w krajach partnerskich, nawiązać nowe znajomości i przyjaźnie, poznać kulturę krajów biorących udział w projekcie. Uczniowie i nauczyciele już po zakończeniu projektu odwiedzali się wzajemnie, co najlepiej świadczy o tym, jak bardzo te trzy lata projektu zbliżyły do siebie ludzi z trzech krajów europejskich. Projekt był też okazją, aby wprowadzić w szkołach „nowinki” podpatrzone u partnerów, a także praktycznie ćwiczyć język komunikacji, którym w przypadku naszego projektu był język angielski.

Chyba dobrze podsumowała te wspólne trzy lata pracy nad projektem jego uczestniczka – uczennica Kasia Kosiela, pisząc:

„(...) Jestem pewna, że tak jak ja, nikt z nas nie żałuje tego czasu i spędzonych razem chwil i będzie je pamiętał bardzo długo. Bo takich ludzi jak oni, jeszcze nigdy nie spotkałam i wiem, że już nie spotkam, bo oni są wyjątkowi”.

W roku szkolnym 2008/2009 nasza szkoła miała okazję brać udział w programie Asystentura Językowa Comeniusa. Byliśmy jedną z dwóch szkół w Kielcach, którym udało się wtedy uzyskać asystenta językowego. W naszym wypadku była to Turczynka Yeliz Basakci. Yeliz przebywała w naszej szkole cztery miesiące i prowadziła zajęcia językowe dla klas I, II i III gimnazjum. Wielu uczniów bardzo się z nią zaprzyjaźniło, zapraszali ją do swoich domów, na wycieczki, koncerty, do kina. Był to też dla nich świetny sposób na sprawdzenie swojej znajomości języka angielskiego w sposób praktyczny i bezstresowy. Uczniowie byli dumni z tego, że potrafią porozumiewać się z obcokrajowcem. Pobyt Yeliz w naszej szkole był także dla uczniów dobrą okazją do poznania kultury, obyczajów, religii, geografii Turcji.

Edyta Cuper

Turczynka Yeliz Basakci – asystent językowy
The Turkish Yeliz Basakci – a foreign language assistant

VOCATIONAL ORIENTATION IN EUROPE

The Gymnasium No. 5 named after The Heroes of Westerplatte in Kielce

The title of the project:

„Vocational orientation in Europe („L'orientation en Europe)”

The partner countries: Romania and France.

The coordinator: Michał Dyląg

In 2005–2008 the Gymnasium No. 5 named after The Heroes of Westerplatte in Kielce took part in an international program Comenius. The project was titled „Vocational orientation in Europe (L'orientation en Europe)”. The schools from Romania and France were involved in the project.

The project was designed to address the vocational orientation in the European schools. One of the main objectives of the project was to determine the factors affecting students' career planning.

The project participants visited schools, career planning centers and selected companies. What is more, they participated in activities held at schools and had the opportunity to get to know the education system in the partner countries. The students made new acquaintances and friendships. They got to know the culture of the countries participating in the project.

In the school year 2008/2009 the Gymnasium No. 5 named after The Heroes of Westerplatte in Kielce took part in the Comenius Language Assistantship. Thanks to the program we hosted a teacher from Turkey, Yeliz Basakci who for four months was teaching in our school. Due to his stay, the students had the opportunity to practice English language, know the culture, customs, religion and geography of Turkey.

Translation: Izabela Krzak-Borkowska

Europejskie kształcenie międzykulturowe

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 10 (Gimnazjum nr 10) w Kielcach

Projekt 2005–2008. Podprojekt „Woda – źródło życia” – budowanie fontanny, Madryt, Hiszpania 2007
The project 2005–2008. The subproject „Water – the source of life” – building a fountain, Madrid, Spain 2007

SOCRATES COMENIUS 2005–2008

Tytuł projektu: „Nabywanie tożsamości europejskiej” – „Przykład Dobrej Praktyki”

<http://www.zsonr10wkielcach.republika.pl/linki/list.htm>

Kraje partnerskie: Niemcy, Hiszpania, Holandia, Szwecja.

Priorytetem były kontakty uczniów z rówieśnikami, walka z uprzedzeniami oraz doskonalenie ich umiejętności językowych. Zaangażowanych było ok. 150 uczniów, w wyjazdach zagranicznych ok. 40 uczniów i nauczycieli. Tematyka projektów międzyprzedmiotowych obejmowała m.in.: woda – źródło życia, hałas – problem cywilizacyjny, prawa człowieka, statystyka dotycząca młodzieży, projekty literackie, bajki, wynalazki, podróże, stolice, praca w Europie.

Część materiałów powstałych w trakcie współpracy jest dostępna na: http://www.vastbergaskolan.org/colab/Default.php?page_cat=4

COMENIUS 2009–2011

Tytuł projektu: „Odżywianie poprzez wieki”

Kraje partnerskie: Grecja, Cypr, Litwa, Włochy, Hiszpania.

Pojęcie żywności oferowało wiele możliwości łączenia nauki z doświadczeniami uczniów w ich codziennym życiu. Powstało kilka produktów końcowych, które można stosować w życiu szkolnej społeczności: glosariusz o produktach żywnościowych w pięciu wersjach językowych, prezentacje nt. chorób związanych ze złymi nawykami żywieniowymi, sportów i diety, zdrowego trybu życia, tradycji kulinarnych w pięciu krajach itp. W działaniach lokalnych brało udział ok. 150 uczniów, a w

wizytach zagranicznych 20 uczniów i 13 nauczycieli. W szkole używamy sprzętu multimedialnego zakupionego z grantu. Wybrane produkty projektu: <http://www.iismarconi.net/inside/comenius/basic/index.html>

COMENIUS 2011–2013

Tytuł projektu: „Świat widziany naszymi oczyma”

Kraje partnerskie: Rumunia, Bułgaria, Turcja.

Projekt skupiał się na wzroście świadomości kulturowej i promowaniu europejskiego kształcenia międzykulturowego: porównywano tradycje, przyrodę, sztukę, architekturę, muzykę, rzemiosło, kuchnię i inne elementy cywilizacji w krajach partnerskich. Walka z uprzedzeniami i dyskryminacją po uprzednich kontaktach na przestrzeni historii też była ważnym aspektem. Ponad 100 uczniów realizowało projekty, wyjechało 10 nauczycieli i 14 uczniów. Po współpracy zostały m.in.: projekt kalendarza, elektroniczna książka kucharska oraz książeczka o słynnych ludziach, publikacje, prezentacje, wspomnienia, znajomości i sprzęt do realizacji części zadań. Wybrane produkty: <http://komenius.host56.com/>, <http://renata-marcu2.wix.com/ourworld>

COMENIUS 2013–2015

Tytuł projektu: „Między przeszłością a teraźniejszością”

Kraje partnerskie: Bułgaria, Estonia, Grecja, Rumunia, Portugalia.

Projekt ma na celu lepsze poznanie własnej historii i kultury oraz krajów partnerskich.

Koordynator projektów: Beata Cias-Smutek

EUROPEAN INTERCULTURAL EDUCATION The Complex of Comprehensive Schools No. 10 (Gymnasium No. 10) in Kielce

The titles of the projects:

„Getting European Identity”

The partner countries: Germany, Spain, Netherlands, Sweden.

„Nutrition through the ages”

The partner countries: Greece, Cyprus, Lithuania, Italy, Spain.

„The world through our eyes”

The partner countries: Romania, Bulgaria, Turkey.

„Between The Past And The Present”

The partner countries: Bulgaria, Estonia, Greece, Romania, Portugal.

The school coordinator: Beata Cias-Smutek

The priority of the project „Getting European Identity” (2005–2008) was developed to establish contacts, breaking prejudices and improve language skills. We have created a number of cross-integrating projects for both, students and teachers. The subjects applied eg, water, noise, human rights, statistics on youth, literary projects, stories, inventions, travels, capitals, and job opportunities in Europe. Some of the project outcomes created during the 3-year partnership are available on the website:

http://www.vastbergaskolan.org/colab/Default.php?page_cat=4

During the collaboration on the project „Nutrition through the ages” (2009–2011), we created products that can be used in the everyday life of the school community: a glossary of food products in five languages, interesting presentations on diseases resulting from poor eating habits, sports and diet, healthy lifestyle, culinary traditions, etc. At school we use multimedia equipment purchased with the grant part of the project. Some outcomes and results can be seen on the website <http://www.iismarconi.net/inside/comenius/basic/index.html>

The project „The world through our eyes” (2011–2013) concerned the comparison of traditions, the beauty of nature, art, architecture, music, crafts, food, and other elements of civilization in the partner countries. Combating prejudice and discrimination arising from prior contacts in history was also an important aspect of this project. The most interesting products include: a calendar, an electronic cookbook and publication on the famous people in the countries involved in the project. Remained great presentations, memories, knowledge, and equipment purchased for the implementation of part of the tasks. It is used by all to raise the quality of teaching. There were developed two websites with selected local products: <http://komenius.host56.com/> and <http://renata-marcu2.wix.com/ourworld>

The project is being currently implemented „Between The Past And The Present” (2013–2015) with partner schools in Bulgaria, Estonia, Greece, Romania, Portugal. It is intended to understand history and culture of countries involved in the project.

Translation: Izabela Krzak-Borkowska

To nie cyrk, ale biogazownia w Ense / This is not a circus, but biogas plant in Ense

O energii odnawialnej bardzo praktycznie

Zespół Szkół Mechanicznych w Kielcach

Tytuły projektów:

„Energia pochodzi z nieba, a i z piekła trochę też”

Kraje partnerskie: Gotha – Niemcy, Martin – Słowacja, Ostrawa – Czechy.

„Woda leczy, bawi, pracuje, ale szkodzi czasem też”

Kraje partnerskie: Gotha – Niemcy, Martin – Słowacja.

Koordynator projektów: Andrzej Barwicki

W programach edukacyjnych uczestniczymy od dziesięciu lat, w tym w LLP od roku 2009. Realizowaliśmy w tym czasie dwa wielostronne projekty w programie Comenius we współpracy ze szkołami partnerskimi z Gothy (Niemcy) i Martina (Słowacja). Projekt pt. „Energia pochodzi z nieba, a i z piekła trochę też” dotyczył działania i zastosowań różnych źródeł energii odnawialnych. Uczestniczyła w nim także szkoła z Ostrawy w Czechach. Tematyka kolejnego projektu pt. „Woda leczy, bawi, pracuje, ale szkodzi czasem też” dotyczy zastosowań wody w wymienionych w tytule projektu dziedzinach, metod jej użytkowania oraz zagrożeń, jakie może stwarzać. Podczas prac projektowych kilkudziesięciu uczniów i nauczycieli naszej szkoły mogło poznać nie tylko obiekty związane z energetyką odnawialną, ale poznać kraje i regiony naszych partnerów. Widzieliśmy m.in. potężne generatory wiatrowe w Ense w Nadrenii, kolektory solarne w Tuebingen w Schwarzwaldzie, elektrownię atomową w słowackich Bohunicach i wytwórnię sztucznego węgla w Sędziszowie Małopolskim. Zwiedziliśmy całe Niemcy – od Fuessen, z pięknym pałacem Neuschwanstein w Alpach, po hanzeatyckie porty w Bremie i Hamburgu i od Goerlitz po Strassburg. W Słowacji zwiedzaliśmy rejony Małej i Wielkiej Fatry, baseny termalne, jaskinie, w tym słynną Demianowską, ośrodki narciarskie i wiele innych ciekawych miejsc. Uczniowie naszej szkoły, pochodzący najczęściej ze środowisk ekonomicznie słabszych, gdyby nie udział w projektach, nigdy pewnie by tego wszystkiego nie zobaczyli. Produktami projektu były pięcioletnie tematyczne słowniki pojęć i definicji, broszury i prezentacje, ale także konkretne urządzenia techniczne do praktycznego zastosowania. W ramach pierwszego wykonaliśmy próżniowy kolektor słoneczny, wyposażony w układ do automatycznego orientowania panelu względem Słońca, w drugim natomiast ujęcie wody opadowej wraz z układem pompowym i filtracyjnym do zasilania szkolnego oczka wodnego. Obydwa produkty pozostały i są użytkowane w szkole. Szkoła nasza wykonywała prace techniczne, szkoła z Martina, kształcąca poligrafów, prowadziła prace graficzne i edytorskie. Efektem prac projektowych poza wymienionymi projektami, jest wytworzenie w naszych uczniach, w wyniku wspólnych działań, kreatywności i inwencji oraz wyzbycie się ksenofobii i kompleksów w stosunku do kolegów z innych krajów Unii Europejskiej. Kontakty takie z pewnością przyczynią się w przyszłości do wypracowania sobie przez nich lepszej pozycji w integrującej się Europie.

To my... a za nami Neuschwanstein w Alpach Bawarskich
Here we are ... and behind us Neuschwanstein in the Bavarian Alps

PRACTICAL USE OF RENEWABLE ENERGY The Complex of Mechanic Schools in Kielce

The titles of projects:

„Energy comes from heaven, and also a bit from hell”

The partner countries: Gotha – Germany, Martin – Slovakia, Ostrava – Czech Republic.

„Water cures, entertains and serves, but sometimes it can be harmful as well”

The partner countries: Gotha – Germany, Martin – Slovakia.

The coordinator: Andrzej Barwicki

The school principal: Dariusz Wójcik

We have been participating in educational programmes for ten years. One of them is LLP. We have taken part in it since 2009. During this time we have done two collaborative projects in COMENIUS program in partnership with schools from Gotha (Germany) and Martin (Slovakia). The project „Energy comes from heaven, and also a bit from hell” concerned functioning and using different renewable energy sources. A school from Ostrava in Czech Republic also participated in it. The topic of the next project is „Water cures, entertains and serves, but sometimes it can be harmful as well” is about the use of water in the domains under discussion, the methods in which it can be utilized and also dangers it might cause. The project resulted in publishing pentalingual thematic dictionaries of words and definitions, pamphlets, presentations and also in creating particular technical devices which may be used in a practical way. During the first project we have constructed a vacuum solar collector equipped with the system which automatically turns the panel towards the Sun. The second project resulted in creating a rainwater reservoir with a pump and a filtering system. The device is used to power the school pond.

Translation: The Complex of Mechanic Schools in Kielce

Niezapomniane emocje, nowe doświadczenia i umiejętności

Pomyśl – Porozmawiaj – Dotknij – wspomagająca edukacja międzykulturowa w muzeach / Think Talk Touch – Intercultural education through museums

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 14 im K.I. Gałczyńskiego
w Kielcach: XI Liceum Ogólnokształcące oraz Gimnazjum nr 14

Projekty zrealizowane / Completed projects

2008–2010 – projekt dwustronny koordynowany przez XI LO „Piknik polsko-włoski – poznajemy osobliwości naszych regionów” ze szkołą w Arezzo we Włoszech.

Projekt zakładał lekcje języka włoskiego / polskiego dla uczniów i nauczycieli obu szkół, tworzyliśmy słowniczki wyrażań i zwrotów w obu językach, zwiedzaliśmy miejsca typowe dla regionów. Tak powstał leksykon multimedialny osobliwości, a pejzaże świętokrzyskie i toskańskie utrwalone zostały w fotografii, grafice, filmie i plakacie, czytaliśmy też poezję K.I. Gałczyńskiego po polsku i angielsku.

Projekt otrzymał tytuł Dobrej Praktyki (2010 r.) oraz został zauważony i doceniony przez Komisję Europejską jako jeden z 33 najlepszych projektów w latach 2007–2013. Przyznano nam specjalne wyróżnienie w postaci znaku jakości „Star Projects”.

2011–2013 – projekt wielostronny w XI LO „Wyćwiczmy to razem” ze szkołami we Włoszech, Hiszpanii, Niemczech i Szkocji.

Myślą przewodnią było rozwijanie indywidualnych i lokalnych strategii mających na celu realizację zdrowego stylu życia. W czasie wizyt wypracowywaliśmy praktyczne sposoby dbania o zdrowie: sami układaliśmy zdrowe menu, kupowaliśmy produkty na targu i gotowaliśmy potrawy, piliśmy koktajle ze świeżych owoców. Z naszych przepisów powstała książka kucharska. Spróbowałaliśmy swoich sił w różnych dyscyplinach sportowych: tyżniarstwo, pływanie w kajaku i na żaglówce, gra w „paddle” i tenisa, capoeira, taniec, BOOT CAMP – szkoła przetrwania, fitness, trekking, piłka ręczna. Braliśmy udział w lekcjach poświęconych zdrowym nawykom żywieniowym, a na warsztatach artystycznych powstawały tematyczne kolaże i plakaty, projektowaliśmy też koszulki Comeniusa.

2011–2013 – projekt wielostronny w Gimnazjum nr 14 „Pomyśl – Porozmawiaj – Dotknij –Wspomagająca edukacja międzykulturowa w muzeach” ze szkołami w Belgii, Turcji, Włoszech, Grecji, na Łotwie i w Bułgarii.

Udało nam się stworzyć międzynarodową sieć współpracy między szkołami i muzeami w naszych regionach. Przekonaaliśmy uczniów partnerskich szkół, że zwiedzanie muzeów może być pasjonujące. Zgodnie z hasłem naszego projektu zachęcaliśmy, aby wykorzystywać zasoby muzeów jako bazę do indywidualnych odkryć, badań i doświadczeń. Nauczyciele szkół partnerskich wypracowali konkretne materiały dydaktyczne, których mogą używać w czasie ciekawych lekcji organizowanych w muzeach, galeriach, historycznych miejscach naszych miast. Sprawdzone sposoby na aktywne zwiedzanie okazały się „Quest”, „Treasure hunt” czy gra terenowa. Stworzyliśmy multimedialne słowniki i przewodniki po miastach partnerskich, które są udostępnione na blogu naszego projektu.

Projekt aktualnie realizowany / Project currently implemented

2013–2015 – projekt wielostronny w Gimnazjum nr 14 „Kupuj i jedz kolorowo – Żyj zdrowo” ze szkołami we Włoszech, Hiszpanii, Niemczech, Belgii oraz Turcji.

Działania projektowe rozwijają będą umiejętności przedsiębiorcze młodzieży, promować będziemy zdrowy sposób życia, uprawianie sportów i przestrzeganie zbilansowanej diety.

Ostatnie sześć lat historii ZSO nr 14 im. K.I. Gałczyńskiego w Kielcach to czas realizacji aż trzech projektów Comenius. Każdy nowy projekt przynosił nauczycielom i uczniom niezapomniane emocje, nowe doświadczenia i umiejętności, szeroką wiedzę o świecie, ale i o nas samych, nowe przyjaźnie między uczestnikami z jedenastu miast w partnerskich krajach Europy. Cele wszystkich projektów zostały zrealizowane, ale to, co nadawać będzie prawdziwego sensu naszej pracy to oglądanie dalszego życia produktów po projekcie i wyników wiedzy, umiejętności, przyjaźni uczestników programu Comenius Partnerskie Projekty Szkół w przyszłości.

Koordynator szkolny: Tamara Hachulska

UNFORGETTABLE EMOTIONS, EXPERIENCES AND SKILLS

The Complex of Comprehensive Schools No. 14
them to K.I. Gałczyński in Kielce:
XI High School & Gymnasium No. 14

The titles of the projects:

„Polish-Italian Picnic – Learning about Distinctive Characteristics of our Regions”

„Work it out”

„Think Talk Touch – Supporting intercultural education through museums”

„Shop and Eat by the Colours”

The school coordinator: Tamara Hachulska

For the last six years K.I. Gałczyński Secondary School in Kielce took part in three Comenius projects. The first project, which our school coordinated, was appreciated and awarded both a „Good Practice” and a „Star Project” labels. It was a bilateral partnership with a school from Arezzo, Italy. The title of it was „Polish-Italian Picnic – Learning about Distinctive Characteristics of our Regions”. Apart from taking part in lessons of Italian and Polish languages the students visited the most interesting parts of Świętokrzyskie and Tuscany regions, prepared a lexicon of the regions and an exhibition of graphics, photographs and paintings. At the moment our school is participating in a multilateral project with schools from Germany, Italy, Turkey, Spain and Belgium.

The activities in the „Shop and Eat by the Colours” will develop young people’s entrepreneurial skills. We will promote a healthy way of life, sports, and observe a balanced diet. Each new project brings teachers and students unforgettable emotions, new experiences and skills, extensive knowledge of the world. We also learn about ourselves, make new friendships with the participants from the partner countries in Europe.

Translation: Tamara Hachulska

Wspólne przyrządzanie potraw zgodnie ze zdrowym stylem życia
Joint preparation of dishes according to the health lifestyle

Aktywne obywatelstwo

Projekt – miejscem dla uczenia się przez działanie / A project as a place for learning by doing

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Końskich

Tytuł projektu:

„EU fora – dla aktywnej europejskiej młodzieży” – „Euforia młodych Europejczyków dotycząca aktywnego obywatelstwa”

Kraje partnerskie: Belgia, Czechy, Niemcy, Cypr, Włochy, Szwecja.

Koordinator: Anna Leśniak-Sobota.

Cele projektu (2010–2012):

- poszerzenie horyzontów myślenia uczniów i nauczycieli poprzez poznanie kultury innych krajów, odkrywanie sztuki i historii krajów partnerskich oraz podniesienie świadomości wspólnych podstawowych wartości;
- poszerzenie wiedzy uczniów z zakresu historii UE, instytucji, celów i badań wpływu unijnej wspólnoty na życie codzienne;
- wykonanie przez uczniów analizy otoczenia społecznego, kulturalnego, politycznego krajów partnerskich, zdefiniowanie tzw. gorących tematów, zasugerowanie rozwiązania problemów;
- poszerzenie wiedzy na temat walki z rasizmem i ksenofobią;
- rozwijanie umiejętności w zakresie ICT: stworzenie platformy do intensywnej i skutecznej współpracy i interakcji pomiędzy szkołami partnerskimi, korzystania z Internetu i ICT;
- wymiana „know how” poprzez wspólne nauczanie i uczenie się w warsztatach, upowszechnianie dobrych praktyk.

Zagadnienia będące przedmiotem badań uczniów i nauczycieli w trakcie trwania projektu:

1. Edukacja i rynek pracy: poznanie systemów edukacji w krajach partnerskich, analiza rynku pracy w poszczególnych krajach partnerskich.
2. Aktywne obywatelstwo: odkrywanie i zdefiniowanie pojęcia, podjęcie próby stworzenia jednego projektu i wdrożenia go w lokalnej społeczności.
3. Migracja: imigracja, emigracja, mniejszości. Analizowanie własnego środowiska społecznego i wspólnoty oraz umieszczenie ich w szerszej europejskiej perspektywie.
4. Równe szanse: płeć, rasa, wykluczenie społeczne. Analizowanie własnego środowiska społecznego i umieszczenie go w szerszej europejskiej perspektywie.

Uczenie się przez działanie

Tytuł projektu:

„Wpływ pogody na naturalny i miejski krajobraz poszczególnych regionów”

Kraje partnerskie: Hiszpania, Turcja, Polska, Finlandia, Włochy, Francja, Rumunia, Grecja. **Koordinator:** Anna Leśniak-Sobota. **Nauczyciele współpracujący:** Beata Dębowska, Eliza Ferens-Kozubska, Katarzyna Pękala, Rafał Przybylski.

Celem projektu jest odkrywanie różnic i podobieństw w położeniu geograficznym i miejskich krajobrazach charakterystycznych dla krajów uczestniczących w projekcie. Program Comenius jest doskonałą okazją dla młodzieży do poszerzenia, w zupełnie innym kontekście aniżeli ten tradycyjny, osobistych doświadczeń, które bez wątpienia będą miały pozytywny wpływ na ich przyszłość jako dorosłych ludzi i europejską motywację obywatelską. Projekt zakłada: nawiązanie współpracy między różnymi społecznościami edukacyjnymi na poziomie uczniów, szkół i miejsc biorących udział w wymianie edukacyjnej; umożliwienie uczniom samodzielnego funkcjonowania poza środowiskiem rodzinnym; poprawienie kompetencji językowych w „lingua franca”; doświadczenie „uczenia się przez działanie” poprzez badanie zmian klimatycznych przez uczniów. Projekt jest w trakcie realizacji.

ACTIVE CITIZENSHIP

No 1 Cluster of the Upper Secondary Schools in Końskie

The title of the project:

„EU-Forums for active European youngsters – Young Europeans euphoric on Active Citizenship”

The partner countries: Belgium, Czech Republic, Germany, Cyprus, Italy, Sweden.

The coordinator: Anna Leśniak-Sobota

Our project was aimed at raising pupils' awareness about their European Citizenship, by developing their competences and skills as active European citizens and by broadening their knowledge of EU's history, institutions and aims. Activities were centered around topics and hot issues that really affect pupils' lives, now and in the future. Over a period of two years 4 main topics were broached: Education and Labour market, Active Citizenship, Migration, Equal Opportunities. Education and Labour market: broad attention was given to the opportunities the EU creates in these fields. How can pupils find their way in the 'maze' of opportunities? Active citizenship: what does it mean? (practical project). Migration: immigration and emigration. Equal opportunities: gender, race, age, social exclusion. In our approach attention was also given to the historical perspective.

LEARNING THROUGH DOING

The title of the project:

„Influence of the weather on the natural and urban landscape of different European regions”

The partner countries: Spain, Turkey, Poland, Finland, Italy, France, Romania, Greece.

The coordinator: Anna Leśniak-Sobota.

Teachers involved in cooperation: Beata Dębowska, Eliza Ferens-Kozubska, Katarzyna Pękala, Rafał Przybylski.

The aim of this project is to discover the differences and similarities of the participating countries in terms of their geographical and urban characteristics. The Comenius Programme is a great opportunity for the students to complete their education with personal and academic experiences in a completely different context from the habitual one which, without a doubt, will have a positive effect on their future as people and European citizens. The motivation may be summarized in the following objectives:

- To experience educational reality in an organizational system which is different from the usual one, in order to be aware of the similarities and differences and to think about the possible reasons for them;
- To create links between the different educational communities both on the students' personal level, and the schools and places involved in the educational exchange;
- To work on the students' personal autonomy in order to enable them to manage on their own outside the family environment, which will be transferred to later stages;
- To know and adapt to other social and geographical realities within the European framework, accepting and respecting possible differences in daily life contexts;
- To improve the linguistic competence in the „lingua franca” and to incorporate new languages to the students' communicative repertoire.

Translation: No 1 Cluster of the Upper Secondary Schools in Końskie

Tam byliśmy i nauczyliśmy się

Współpraca międzynarodowa ŚCDN w programie LLP – „Uczenie się przez całe życie” 2007–2013

We were and learnt there

The international cooperation of ŚCDN Kielce in the LLP Programme – „Lifelong Learning” 2007–2013

Pierwsza wizyta studyjna w Finlandii – udział delegacji polskiej w konferencji dotyczącej edukacji zawodowej, kwiecień 2012 r.
The first study visit in Finland – participation of the Polish delegation in the conference concerning vocational education. In April 2012

Laboratorium ICT w angielskiej szkole Droylsden Academy w Manchesterze, 11–17 marca 2013 r.
An ICT laboratory in English school of Droylsden Academy, Manchester 11–17 March 2013

W pracowni artystycznej w Droylsden Academy
In the art laboratory in Droylsden Academy

Spotkanie konsultantów ŚCDN z gospodarzami wizyty w Droylsden Academy w Manchesterze, 11–17 marca 2013 r.
A meeting between teacher-consultants of ŚCDN Kielce and representatives of the host institution, Droylsden Academy in Manchester, 11–17 March 2013.

Konsultanci ŚCDN w szkole zawodowej w Jyväskylä w Finlandii, maj 2013 r.
Teacher-consultants of ŚCDN Kielce at the vocational school in Finland in May 2013.

W rozmowach z uczniami angielskiej szkoły Droylsden Academy, Manchester 11–17 marca 2013 r.
During conversations with students of English school Droylsden Academy, Manchester, 11–17 March 2013.

Translation: Sławomir Sobocki